

Молодий Кіровоградський Колос

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 6 грудня
1939 року.

№ 14 (3989).

СУБОТА

2

КВІТНЯ 1988 р.

Ціна 8 коп.

НА ЛІНІЇ В ОГНЮ

смішна
НОМЕРА

СКІЛЬКИ ШЕ ГРАТИ-
СЯ В ДИТЯЧІ ЗАБАВИ?
«ДОРОСЛІ» СПРАВИ ДІ-
ТИ МОЖУТЬ РОБИТИ
НЕЗГІРШ, АБО — КРАШЕ.
ПРО УЧНІВСЬКУ СВИНО-
ФЕРМУ — «ТРУДОВИЙ
ГАРТ» —

3

стор.

«ВИ ШО, СПЕЦІАЛЬНО
ПРИЙШЛИ П'ЯНИХ ШУКА-
ТИ?». ПРО СЛУЖБОВІ ОБО-
В'ЯЗКИ ЖУРНАЛІСТІВ І ВІД-
ПОВІДАЛЬНИХ ОСІБ НА МІС-
ЦЯХ ТА ПРО ХВОРОБЛИВЕ
РЕАГУВАННЯ НА КРИТИКУ
В НІСМІ — «КУЛЬОВА БЛИС-
КАВКА» —

5

стор.

«Соняшник» да-
рує читачам есе про
нашого земляка
В. П. Козаченка, но-
ві поезії В. Каюко-
ва, О. Степаненко —

6—7 стор.

9

стор.

НЕВЖЕ ТАК ВАЖЛИВО
НЕ ХОДИТИ ВДОМА В
М'ЯТИХ СПОРТИВКАХ І БІ-
ГУДЯХ! ПРО СКЛАДОВІ
ПОДРУЖНЬОЇ ГАРМОНІЇ —
«ОСОБИСТЕ ЖИТТЯ»

ДЛЯ ТИХ, ХТО ГОРІВ І ХТО
НІ — НОТАТКИ НАШОГО
КОРЕСПОНДЕНТА ПРО РО-
БОТУ ПОЖЕЖНОЇ СЛУЖБИ
ОБЛАСНОГО ЦЕНТРУ ТА ЇЇ
ПРОБЛЕМИ —

10

стор.

«Доводжу до Ва-
шого відома»... Зна-
йомий стиль? Ми
теж проти такого
способу боротися за
краще життя: сьо-
годні в клубі «На
дозвіллі» відголос-
ки вчорашнього Дня
сміху — 17 стор.

1.
Хто з нас не горів? Не в
переносному значенні, а в
прямому. Я горів. Років
п'ять тому, коли ще меш-
кав у робітничому гурто-
житку Кіровоградського за-
воду радіовиробів.

А діло було так. У на-
шому під'їзді затіяли ре-
монт і треба було пересе-
литись у під'їзд сусідній.
Ми з товаришем вже пере-
несли майже всі речі і ко-
ли робили останню ходку,
вахтерша, тьотя Маруся,
занепокоєно перепитала:
«Не знаєте, в кого там го-
рить?». Я, ще не усвідом-
люючи біди, обізвався жер-
тома; так само, не квапля-
чись піднявся на третій по-
верх сусіднього під'їзду, де
аж в ріденькому диму те-
лесувався занепокоєний ро-
бітничий люд, вибиваючи
двері замкнених кімнат, і
тільки тут в моїй голові
шугонуло: може, в моїй
кімнаті пожежа? Довго ніяк
не міг потрапити ключем у
щілину, довго не міг ві-
дімкнути (навіть оглянувся,
чи на той поверх я зайшов?),
а коли двері подалися —
мене відштовхнули густі си-
зі клуби диму, крізь які
яскраво зблиснули язики
високого полум'я в даль-
ньому кутку кімнати. Я ки-
нувся до того вогню (горів
змотаний в рулон матрац
біля шафи з книгами), але
зробив лише кілька кроків
і вискочив з кімнати, мов
пробка: вхопив гарячого
димного повітря, аж запек-
ло в печінках. Спробував
хтось із хлопців: те ж саме.
(Закінчення на 10-й стор.).

На знімках: радіо-
телефоністка Н. ПІШОХА
приймає сигнал про поже-
жу з будь-якого населено-
го пункту області; молоді
пожежники на тренуваль-
ному майданчику; коман-
дир відділення пожежної
частини № 2 Олександр
НІМЧЕНКО: «Вогонь при-
борнано!».

Фото В. ГРИБА.

інформація

ПАМ'ЯТАЄМО...

ФАКТ І КОМЕНТАР

Можна сказати, що все почалося з газети, але це, мабуть, буде не зовсім точно, бо гостру і пронизливу статтю в «Комсомольской правде» «Пам'ятаєте?» — про героїв Чорнобиля і про наш обов'язок перед ними — читало багато, так само як і відгуки на неї. Але тільки Теня Пугач і Оля Бордюг, учениці першого курсу бібліотечно-видавничого відділення Олександрійського культурно-освітнього училища, за-

мислилися — що вони можуть зробити, чим допомогти? А вже на комсомольських зборах вся група одностайно підтримала пропозицію зробити грошовий внесок на рахунок № 700604 Прип'ятського міського комсомолу на спорудження пам'ятника героям Чорнобиля в місті Славутичі. Тоді ж визначили і як це зробити — зібрати макулатуру. А згодом перерахували і виручені кошти — 60 карбованців.

Факт коментує секретар комітету комсомолу училища Григорій ПІДДУБНИЙ:

— Співчани училища підтримали цю ініціативу, і сьогодні ми готуємось до комсомольського суботника, а зароблені гроші перерахуємо на рахунок № 700604. Звернулись до міському комсомолу з проханням допомогти знайти роботу для наших учнів найпродуктивнішу.

Передбачаючи можливі сумніви, скажу — суботник суто добровільний. Все залежить від громадської свідомості кожного, а простіше — від того, наскільки вміємо ми відчувати свій обов'язок перед тими незнайомими хлопцями, котрі загинули, знаючи про смертельну небезпеку, але знаючи і ціну життя. Нашому з вами життю...

3 ІНІЦІАТИВИ загону червоних слідопитів «Пошук» Перегонівської СШ Голованівського району в школі проведено ярмарок по продажу ви-

тижня. Вироби семи-класників користувалися у покупців великим успіхом, що й дозволило виручити 130 карбованців. Загальна ж сума

військ НКВД. Голова цієї ради Ф. А. Мимриков, який брав участь в боях, нині живе в місті Тамбова.

3 пропозицією допо-

погія

Традиційний 26 обласний зліт учнівських виробничих об'єднань зібрався 30 березня в Палаці культури імені Компанія. У своїх виступах члени учнівських бригад піднімали питання і надлишкової оплати з боку досвідчених, і недоплати до молодих, і низької оплати праці за трудові семестри.

Перехідний прапор обласного відділу народної освіти та обкому комсомолу вручено учнівській виробничій бригаді Богданівської середньої школи № 1 імені В. І. Леніна Знаменського району.

У роботі зльоту взяли участь секретар обкому партії С. М. Шапікіна, завідувач обласним відділом народної освіти Б. П. Хижняк, секретар обкому комсомолу Л. Єгелська та інші.

СЬОМИЙ — ПОПЕРЕДУ ДЕСЯТОГО

робіт, виготовлених самими учнями. Ярмарок проходив у два етапи. Перший тиждень — для четвертих-сьомих класів, другий — для восьмих-десятих. Більш як по 45 карбованців внесли в загальну касу 8-А, 9-А, 10-А, 10-Б класи. Але найактивнішим був 7 клас: він, — основа загону червоних слідопитів й ініціатор ярмарку, брав участь у ньому і першого, і другого

виступу на ярмарку склала 380 карбованців. На засіданні штабу загону червоних слідопитів «Пошук» прийнято рішення внести гроші на спорудження пам'ятника воїнам «Зеленої Брами», розстріляним фашистами в Уманській ямі. Пам'ятник споруджуватиметься на кошти ветеранів 6-ої і 12-ої армій. Про це слідопити дізналися від ради ветеранів 10-ої дивізії

могли в спорудженні пам'ятника штаб червоних слідопитів звернувся в раду дружини імені Олега Кошового, комітет комсомолу та учком школи, і одержав цілковиту підтримку.

На спорудження пам'ятника воїнам «Зеленої Брами» в Черкаській держбанк перераховано 200 карбованців, а решту 180 — у Дитячий фонд імені В. І. Леніна. М. ЧУБ.

«Що нового на Таганці», або «ЗІРКИ» В НАШОМУ ДОМІ

Ще не встигли відлучити аплодисменти на честь чергового столичного гостя народного артиста РРФСР Льва Дурова, а театр імені М. Л. Кропивницького вже запросив кировоградців на

кові творчі зустрічі. Цього разу нашими співрозмовниками стали заслужена артистка РРФСР, актриса театру імені Московської Ради Маргарита Терехова і популярний кіноактор, артист московського театру на Таганці Семен Фарада.

Зустрічі з М. Тереховою і С. Фарадою проходили у формі розмови артистів і залу. До виступу включалися, звичайно, і концертні номери. Присутні з великим задоволенням слухали гумористичні твори у виконанні С. Фаради, від душі сміючись з його непутящих героїв, і натхненно прочитали М. Тереховою поетичні рядки М. Цветаєвої, О. Блока, Федеріко Гарсія Лорки... І все-таки найбільший резонанс викликали відповіді на запитання. Правда, не зав-

жди вони ставилися в цікавій формі: «Розкажіть про себе», — з цього починалася кожна творча зустріч. Зрозуміти можна, — мало що знають наші глядачі про Маргариту Терехову, крім її кіноролей: хтось, можливо, ще читав деякі інтерв'ю з актрисою... Але не випадково від таких загальних питань артисти намагалися перейти до більш суттєвого, конкретного діалогу. І, здається, один раз щиро розвеселився Семен Фарада, коли на одному з концертів з залу надійшла записка «Чи перейшов ваш театр на госпрозрахунок?».

Втім, у наступних номерах «Молодий комунар» запропонує читачам «Автографи» знаменитих гостей, а сьогодні хотілось би нагадати ось про що. Такі зустрічі поважають культурне життя нашого міста. Треба віддати належне енергії директора театру І. В. Крикуненка, зав-

дяки якому вони стали можливими.

Скажу відверто й таке: особисто мене подібні зустрічі не надто хвилюють. Та я розумію людей, які не мають змоги спілкуватися з «живими зірками», творчі зустрічі не можуть залишити байдужими. Вони з радістю відкладають нагайні справи, щоб провести вечір у приємному оточенні, поспішаючи до театру чи до філармонії, що теж «пробуджується» від «сплячки» і запросила на гастролі Зіновія Гердта. А в кінотеатрі «Комсомолец» 1, 2 і 3 квітня відбудеться творча зустріч із глядачами кіноактора студії імені О. Довженка Івана Гаврилюка, який представлятиме кировоградцям нові стрічки одеських кінорежисерів «Данило, князь Галицький». Сподіваємось, на цьому цікаві зустрічі не закінчаться.

В. ЛЕВОЧКО.

ЧАС — ТЕАТРОВІ

Міжнародному дню театру присвячувався обласний конкурс драматичних колективів, лялькових театрів і агітбригад, проведений обласним палацом піонерів і школярів імені В. І. Леніна. В ньому взяли участь учасники дитячої художньої самодіяльності з різних нуточків нашої області.

Серед призерів, зрозуміло, найдостойніші. Лялькові колективи Новгородківського районного будинку піонерів (керівник Г. Г. Яблунівська), що показував українську народну казку «Ріпка», Світловодської середньої школи

№ 10 (керівник Л. В. Беренна, де створили виставу «Ще раз про Червону Шапочку»).

В числі переможців — агітбригада «Малі» Мар'янівської середньої школи Маловисівського району з програмою «Якщо у нас щось погано, треба не ховатись — битись», агітбригада Олександрівського районного будинку піонерів (керівник Н. Ф. Добровольська; програма називалась «Маленькі люди на великій планеті»), Олександрівського міського палацу піонерів, програма якої «Вогонь по сатиричних цілях» одностайно ви-

знана кращою.

Переможцями в жанрі драматичних колективів стали Кіровський районний будинок піонерів, що показав виставу «Це прекрасне бридке качення» за мотивами творів Г.-Х. Андерсена (режисер Р. Бастиа), драматичний колектив Новоолександрівської середньої школи Олександрівського району, який показав уривки з вистави «Святий на Гончарівці» за Г. Квіткою-Основ'яненком (керівник колективу А. А. Ошовський). Кращим визнано колектив обласного палацу піонерів імені В. І. Леніна, що виступив з виставою «Якщо ти друг» за В. Борисовим (режисер Н. С. Савченко).

Наш кор. .

Де ця вулиця...

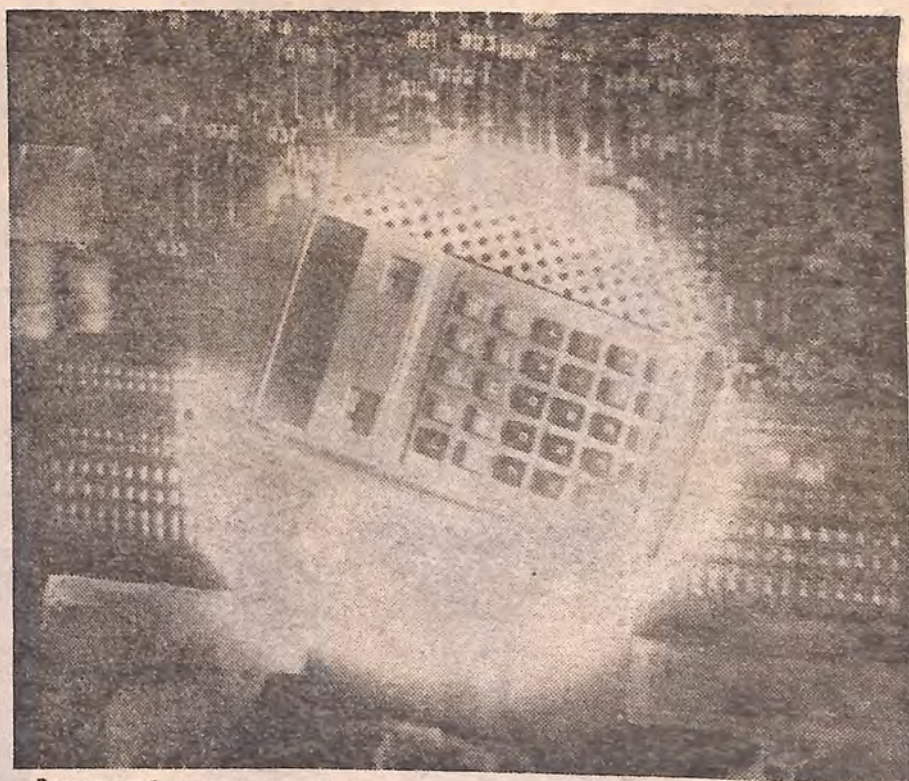
30 березня в Кіровограді з'явилася ще одна... вулиця. Рішенням місьвиконкому № 844 від 11 листопада 1987 року колишній завулок Генріха Нейгауза і провулок Театральний перейменовано у вулицю Генріха Нейгауза з відповідною перенумерацією будинків. Як говорить головний архітектор міста Д. М. Путинець, з завулком Нейгауза треба було пониніти. І ми цілком згодні з ним, а ось провулок Театральний шкода. Все-таки своєю основою він пов'язаний з театром корифеїв!

БУВ ШАНС, ОДНАК — НІЧІЯ

Свій 737-й матч футболісти кировоградської «Зірки» провели в гостях у Херсоні. Він закінчився нічиєю — 0:0.

Як не намагався херсонський «Кристал» порадувати своїх вболівальників і подарувати їм перемогу, однак нічого з цього не вийшло: Кіровоградські футболісти показали на «чужому» полі свої кращі бійцівські якості. У наших земляків був шанс чотири рази добитися успіху. Однак, їм не вистачало чистоти і вправності у завершальні моменти атаки.

Непогано зіграли й суперники. Та навіть призначений у наші ворота одинадцятиметровий пенальті їм бажаного результату: м'яч пролетів повз ворота.

Здавалося б, вже про нього, але про себе ми знаємо все, в тому числі і власний характер, а між тим мало хто міг байдуже пройти повз цей чудернацький апарат. Ще б пак — береш ручку дистанційного управління, відповідаєш на десяток запитань і — будь ласка, отримувати висновок про свій характер плюс конкретні поради, як позбавитись власних вад. І вже з вистави науково-технічної творчості молоді в Будинку техніки, де представлений цей дивний пристрій, ви підете збагачені знаннями не тільки про можливості юних новаторів, але й про себе тек.

Снажимо, умілість СКТУ

№ 8, крім вже названого, виготовили ще й «власного лікаря» — пристрій для визначення діагнозу захворювання. СКТУ № 33 представило мотоблок для оброблювання присадібних ділянок... Одним словом, виставна, що проходить під девізом «Творчість у моїй професії», засвідчила високі творчі можливості майбутніх професіоналів своєї справи. Але більше радує те, що вони не обмежуються самою лише виставою. Так, юні майстри СКТУ № 18 шийють елегантні учнівські костюми для дівчаток (не гірше від вбрання стюардес) не тільки для свого училища; вони вже виконують за-

мовлення інших навчальних закладів. А, ознайомившись з моделями вбрання СКТУ № 14, багато відвідувачів висловили ідею налагодити широке виготовлення цих симпатичних пальт і костюмів. Як сказав директор Будинку техніки В. І. Куш, в училищі замислилися над цим питанням.

Фото В. ГРИБА.

ВЖЕ не пригадую, коли від кого вперше почув про існування цієї ферми. Але добре пам'ятаю, що особливого оптимізму не повідомлення у мене не викликало. Подумалося тоді: «Ще один скороспечений експеримент, чергова гра у працю з тією лише різницею, що тепер, крім учнів і вчителів, у ній активно задіяні ще й керівники, спеціалісти, тваринники місцевого колгоспу».

На початку березня мені знову довелося побувати в Новоархангельському районі і знову почути схвальні відгуки про першу в районі учнівську свинотоварну ферму. Про її роботу, перспективи детально і захоплено розповідали секретар райкому партії Р. М. Оніщенко, завідувачий районним відділом народної освіти О. П. Іванець, організатор суспільно корисної праці Торговицької середньої школи І. В. Маліченко. Ці розповіді викликали інтерес, але не переконали, не змінили мої попередні думки. З ними я і завітав на учнівську ферму.

Звичайно, діти нічого не знали про мої скептичні думки, ні в чому не прагнули мене переконати. Вони просто показували і розповідали, як самостійно працюють, як у відповідь на виявлене їм довіря добуваються не гірших, а навіть кращих показників, ніж дорослі.

Слухав я завідувача фермою дев'ятикласника Валентина Партоліна, бригадирів Сергія Дорошенка і Степана Лихолата, відмінника навчання Володимира Артищенка, інших юних тваринників, дивився, з якою непоказною старанністю роздають вони корми, чистять клітки і проходи, як гуртом шукають поломку у власноручно складеному із списаних машин і агрегатів самохідному шасі (ним підвозять підстилку, сіно багаторічних трав, інші корми), з якою невідомою гордістю показують своє господарство, називають проміжні і перші кінцеві результати своєї самостійної праці, з якою дорослою аргументованістю і дитячою аналітичністю доводять необхідність виділення їм окремого приміщення, застосування на фермі природної вентиляції... Слухав, дивився на цих юних господарів, на перші результати справи їхніх рук і все більше і більше переконувався: я був неправий, глибоко помилявся у визначенні суті ініціативи торговельних школярів.

Побачене і почуте на учнівській фермі — це не гра у працю, а справжня самостійна, відповідальна і результативна праця, повчальний приклад умілості, творчої організації трудового гарту школярів, конкретної роботи по виконанню рішень лютневого (1988 р.) Пленуму ЦК КПРС.

А втім, спробую розповісти про все по порядку і детально. І раніше учні Торговицької, як і інших середніх і восьмирічних шкіл району, не були гостями на полях та фермах місцевих колгоспів. З року в рік подавали відчутну допомогу хліборобам у догляді за садами, технічними і овочевими культурами, збиранні врожаю, заготівлі кормів. У переважній більшості дітям приємно допомагати старшим, слухати їхні подяки. Але повного задоволення від такої роботи вони не мають. І найперше, очевидно, тому, що не бачать кінцевих результатів своєї праці.

Багато хто з старшокласників Торговицької середньої школи у розмовах з вчителями, батьками відверто говорили про це, про бажання попрацювати самостійно, не від випадку до випадку, а постійно, на кінцевий результат. Всерйоз ці пропозиції старшими не сприймалися.

Так було і минулої осені, коли учні разом з організатором суспільно корисної і продуктивної праці І. В.

тому зважуванні тварин 25 листопада а'ясувалося, що поросята, яких доглядають діти, швидше, краще ростуть і розвиваються, ніж ті, яких доглядають колгоспники.

Це помітили у господарстві. Жителі села, укладаючи договори з колгоспом на відгодівлю свиней, почали просити, аби поросят їм виділяли з учнівських груп. В свою чергу правління гос-

більшою енергією і завзятим. Справжнім святом для них стала дострокова передача першої групи поросят на відгодівлю. Доглядали діти їх 85 днів (договором передбачено 100—105 днів), вага кожного поросяти за цей час зросла з 19 до 39 кілограмів, добові прирости живої ваги за перший місяць склали в середньому 170 грамів на одну голову, у другому — 251, третьому — 371 грам.

ської ферми? Які їхні плани на завтрашній день? Із цим питанням звертаюсь до їхнього бригадира Валентина Партоліна.

— Перший іспит ми витримали, — говорять він після невеликої паузи. — Тепер треба закріпити і розвинути досягнуте. Відчуваємо постійну підтримку старших. Пишаємось цим: значить, нам повірили, нам довіряють, постарались не підвести. У «Сільських вістях» вчили, що в одному з господарств Вінницької області на свинофермах широко застосували природну вентиляцію. Це позитивно позначилося на умовах праці доглядачів, продуктивності тварин. Правління колгоспу задоволено наше прохання і направило на Вінниччину головного інженера господарства С. Крижанівського для заповнення цінного досвіду.

Тепер і в нашому приміщенні буде природна вентиляція. До речі, про приміщення. Ви бачили, що ми

трудимось у чотирирядному свинарнику. Попросили, щоб нам виділили дворядний, щоб ми у ньому були повними господарями. Це прохання також задоволено. Зараз колгоспні майстри капітально ремонтують таке приміщення і в травні воно буде передане нашій фермі. Це приміщення зручне не тільки тим, що поруч з ним знаходиться будинок тваринника, де є все необхідне для змистового відпочинку.

І ще одне. За ці кілька місяців, що ми попрацювали на фермі, переконалися для збільшення виробництва тваринницької продукції, зниження її собівартості треба серйозно займатися зміцненням кормової бази. Щоб у цьому питанні менше залежати від колгоспу, та від різних об'єктивних причин, попросили закріпити за нами поле, розміщене неподалік ферми. Прохання правління задоволило, так що наступної осені перейдемо на корми власного виробництва.

ТРУДОВИЙ ГАРТ

Це не гра у працю, а справжня самостійна, відповідальна і результативна праця. Розповідь про учнівську свиноферму, створену на основі орендного підряду в колгоспі імені Кірова Новоархангельського району.

Маліченко запропонувавши правління колгоспу імені Кірова створити на основі орендного підряду учнівську свинотоварну ферму по дорощуванню поросят. Прихильників цієї пропозиції серед дорослих знайшла небагато. А скептики загнали:

— День-два помісять болото на фермі, подихають її ароматами — більше потім їхньої там не буде...

— У досвідчених свинарок он який падіж поросят, а довіримо їх дітям — зовсім без свиногородів'я можемо залишитись, — говорили інші.

І. В. Маліченко і його вихованці чули всі ці розмови, але від наміченого не відступали. Раз, другий побували на фермі. Досконало вивчили організацію її роботи, технологію дорощування поросят. Ближче познайомилися із спеціалістами і свинарками. Заручилися підтримкою досвідчених трудівників О. Чернявської, К. Артищенка, О. Лихолата, які погодились працювати з учнями в одному приміщенні, пообіцяли поради і ділом допомогти їм.

І ось 27 жовтня минулого року дев'ятикласники добровільно з восьмого і дев'ятого класів вишили на свою першу самостійну роботу змін. Цього дня вони прийняли 139 поросят двомісячного віку. Середня вага кожного — 19 кілограмів. Завдання: максимально зберегти поголів'я, протягом трьох-чотирьох з половиною місяців довести вагу кожного поросяти не менше як до 35 кілограмів і передати їх на відгодівлю.

Почалися робочі будні: заведення і старання підготовка кормів, годівля, напування тварин, двічі на день — вищипання кліток, заміна підстилки. Для кожної операції чітко визначені строки, свої вимоги. Учні, змінюючи один одного, працювали з особливою ретельністю, суворо дотримувалися всіх вимог, поради зооветспеціалістів. Кожен прагнув довести скептикам, що він вміє господарювати, підкріплювати слова конкретними справами. І довели це. Вже при пер-

подарства вирішило збільшити поголів'я учнівської ферми ще на 300 поросят. Відповідно і колектив ферми зріс ще на 30 старшокласників. Створили дві бригади. На зборах бригадирами обрали Сергія Дорошенка та Степана Лихолата, завідувачем фермою — Валентина Партоліна, який зарекомендував себе не тільки стараним працівником, а і здібним організатором.

На цих же зборах схвалили текст договору з правлінням колгоспу. Голова правління підписав його. З текстом договору ознайомилися спеціалісти РАПО. Їхня думка була однозначною: учні взяли на себе зобов'язання і за умов, що склалися на фермі, не зможуть їх виконати, не добується запланованих приросту живої ваги і зниження собівартості. Та і падіж поросят вважали неминучим, а значить — діти не одержать запланованої вигоди.

Умови на фермі в настанні зими дійсно дуже ускладнилися: тривалий час

Для порівняння: за цей же період у колгоспі за абсолютно однакових умов добові прирости живої ваги молодяка свиней склали 160 грамів на одну голову.

Такий різкий контраст змушує замислитися: чому показники на учнівській фермі більше як у двічі перевищують відповідні показники дорослих? Безперечно, свою роль відіграли більша дитяча дисциплінованість, старанність, прагнення утвердити себе, застосування прогресивних форм організації праці, добре поставлене трудове суперництво. На жаль, багато з цих чинників відсутні, якщо можна так сказати, на фермі дорослих. Тут закладений контроль і облік. Існуючі умови оплати праці свинарок не стимулюють їх до одержання високих приростів живої ваги, а заохочують набирати більшої групи поросят. Де вже їм за таких умов устежити за

ЗАМІСТЬ ВИСНОВКІВ

● Досвід колективу учнівської свинотоварної ферми, досвід тісного і взаємовигідного співробітництва учнівського та педагогічного колективів Торговицької середньої школи і правління колгоспу імені Кірова підтриманий і поширюється в районі.

● Учні Копенкуватської середньої школи уклали договір з місцевим колгоспом на догляд 52 телят шестимісячного віку.

● Ланка юних тваринників Кальніболотської середньої школи взяла на підряд 60 телят місячного віку і зобов'язалася доглядати їх до шестимісячного віку, а потім передати тваринникам колгоспу «Україна». Наявниці за ланкою закріплена передова телятнича господарства Є. М. Ковальова. За учнівською виробничою бригадою цієї ж школи колгосп закріпив 35-гектарне поле, виділив юним хліборобам трактор, ґрунтообробне знаряддя, насіння, мінеральні добрива.

● Старшокласники Покотилівської середньої школи взяли на підряд сад (28 гектарів) колгоспу імені Будьонного.

● Учніська виробничка бригада Вільшанської середньої школи зобов'язалася вирощувати за колективним підрядом у колгоспі імені Жовтневої революції 6 гектарів цибулі.

* * *

Коли цей матеріал був підготовлений до друку, з Новоархангельська надійшло повідомлення про те, що колектив учнівської свинотоварної ферми вже передав на відгодівлю 399 поросят. Середня вага кожного з них 39 кілограмів. Всього школярі вже виробили 82 центнери свинини і їм випла-

чено понад 1500 карбованців. Крім цього, за дострокове виконання виробничих завдань, передбачених договором, правління колгоспу виділило юним тваринникам колективну турбастічну путівку в Прибалтику.

І ще одна приємна подія відбулася в житті членів учнівської ферми. На загальних зборах господарства всіх їх, а також їхнього наставника І. В. Маліченка, прийнято в члени колгоспу, всім в урочистій обстановці вручено трудові книжки.

Скільки в них залишаться вірними на все життя цієї першій трудовій книжці, професії хлібороба, землі-годувальниці? Відповідь на це питання для сьогоднішніх старшокласників інтенсивно закладається зараз. Значною мірою вона залежить від вчителів, керівників і спеціалістів сільського господарства, всіх, в ким юні сьогодні контактують з найрізноманітнішими питаннями і хто зобов'язаний допомогти їм здобути надійний ідейний і трудовий гарт, обрати вірну дорогу-стежку в житті.

М. ЧЕРКАС,
Інструктор відділу пропаганди і агітації обкому Компартії України.

ДОГОВІР

КОЛЕКТИВУ УЧНІВ ТОРГОВИЦЬКОЇ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ
З ПРАВЛІННЯМ КОЛГОСПУ ІМЕНІ КІРОВА

ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

Доглядаючи тварин, що на дорощуванні, учнівський колектив зобов'язується протягом 3,5 місяця довести вагу кожного поросяти не менше, як до 35 кілограмів і передати їх на відгодівлю. За рахунок підвищення продуктивності праці знизити собівартість виробленої продукції на 20 процентів. Зберегти 98 процентів поголів'я, не допустити падежу свиней.

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ СТОРІН

Колектив учнівської ферми зобов'язується виконати весь комплекс робіт по виробництву продуктів тваринництва. Дотримуватися вимог техніки безпеки. Правління колгоспу зобов'язується виділити учнівській фермі необхідні матеріально-технічні засоби, зокрема, приміщення, корми, техніку та інше необхідне для успішного виконання завдань. Оплату праці учням по догляду свиней нараховувати відповідно до встановлених у господарстві норм (20 процентів зниження норми виробітку у зв'язку з неповноліттям дітей), або 12 карбованців за центнер приросту живої ваги тварин. Доплату за перевиконання планових завдань нараховувати відповідно до існуючих нормами. Виділити транспорт (автобус) для підвезення учнів на ферму. Забезпечити членів обох бригад спецодягом та взуттям. Виділити побутову кімнату. При достроковому виконанні завдань, а також при їхньому перевиконанні провести доплату в розмірі 50 процентів вартості колективної туристичної путівки у місто Батумі.

приміщення не опалювалось, не було вентиляції, траплялись перебої з доставкою кормів. Але рук не опустити, від наміченого не відступили працювали ще з

повноцінним розвитком кожного поросяти, своєчасно відокремлювати в окремі клітки слабших, недопускаючи їх падежу... Ну а що ж члени учнів-

Від редакції: Дорогі читачі, які думки викликала у вас стаття «Трудовий гарт»? Що конкретно зроблено у вашій школі, трудовому колективі для поліпшення трудового виховання школярів? З якими проблемами зіткнулися у цьому питанні? Як вирішували їх? Чекаємо відгуків, пропозицій, адрес досвіду.

Госпрозрахунок: що може первинна

Перехід на повний госпрозрахунок і самофінансування на Кіровоградському виробничому швейному об'єднанні вплинув на оновлення асортименту продукції. 83 проценти виробів із початку року тут шийють за розробками місцевих модельєрів. Нині на конвеєрі 68 моделей жіночого одягу, причому, майже половина з них — з індексом «Н» та «Мол».

Продукція кіровоградських швейників по праву конкурує з виробами ізраїльської республіки Київського ШВО «Україна». Секрет — в систематичному оновленні асортименту, постійному вивченні попиту, тісних контактах з торговельними організаціями.

У минулому році швейники одержали без малого мільйон карбованців чистого прибутку. Значна доля цієї суми використовується для розвитку соціальної сфери. Нинішнього року швейники за пайовою участю побудують 30 квартир, на 30 процентів вже знижено вартість обідів у робітничій їдальні.

На знімку: резервістка Світлана Вікторівна ГОНЧАРОВА досконало володіє всіма операціями на конвеєрі. Свій досвід наставниця передає випускниці Кіровоградського СПТУ № 14 Галині РОМАНЧЕНКО.

Фото І. ДЕМЧУКА.

Коли фоторепортаж нашого позаштатного кореспондента було зверстано, в редакцію зайшла Л. Фабрика і поділилася думками щодо окремих проблем свого цеху. Матеріали різняться, тому просимо керівництво підприємства відповісти по суті порушених нею питань.

КОМСОМОЛЬСЬКО - МОЛОДІЖНА бригада 4-го цеху, де я групкомсоргом, у лютому отримала оцінку «4». Так у нас, на Кіровоградському виробничому швейному об'єднанні, щомісячно оцінюється робота цехів.

Ми вже давно не школярі, проте відмінниками бути хочемо. Не знаю, чи ставимо ними, адже з переходом підприємства на повний госпрозрахунок крім труднощів, які лишилися нам «у спадщину», напірили й нові.

Трапляється, надходить у цех нова мо-

був модним, коли колір непривабливий, ніхто такий виріб купувати не буде.

Наші дівчата бувають у магазинах міста. І що ж ви думаєте? Не нупують такі пальта... Наша пропозиція така: варто краще обдумати питання закупки різної тканини і ні на хвилину не забувати, що ми — на госпрозрахунок.

Молодь бригади, скажу не без гордості, про це постійно пам'ятає. І не тільки тому, що ми його відчуваємо на своєму заробітку. Змінювалося не на словах, а на ділі ставлення до праці. Раніше й подумати ніхто не міг, щоб... відмовитися від виконання тієї чи іншої виробничої операції, коли свідомо доводилося б шити брак. Для плану. Зараз такі ситуації обговорюємо в

цеху, на місці ліквідуємо недоробки.

Не байдужі ми й до браку. Хоча й рідко трапляється він у нас. Робітники-бракороби потрапляють у випуски «Комсомольського прожектора». Здебільшого брак у нас буває випадково. Та навіть тоді ми виносимо подібні факти на обговорення колективу.

Має наша бригада й своїх передовиків, раціоналізаторів. Всі ми запозичуємо досвід економіки сировини і робочого часу в Надії Кофанові і Людмилі Кодемі, чіткості і вправності — у Тетяні Куштан і Світлані Сокуренько. Сподіваємося, що не зупиняться на своїй першій рапропозиції і Наталка Гончарова.

Досвіду роботи за принципом повного госпрозрахунку в нас майже немає. Не секрет, що цей метод у нашій країні — майже повинна. В НРБ нашим колегам до госпрозрахунку не звикати. От ми й лісуються з швеями з міста Толбухіна. В нас багато спільного у виробництві. Коли болгарські колеги були в нас на підприємстві, розповідали про свою роботу. В них майже кожна пропозиція робітників знаходить практичне втілення.

На жаль, про себе ми не можемо цього сказати.

Л. ФАБРИКА,
групкомсорг комсомольсько-молодіжної бригади 4-го цеху Кіровоградського виробничого швейного об'єднання.

неполадок починаються й інші, в тому числі — низький авторитет комсомольського активу.

Така відповідь дещо здивувала. Невже, думалося, так різко може вплинути на виробничий процес на роботу комсомольської організації? Виявилося — може.

— Вибірний актив бачимо тільки у дні заробітної плати, коли приходить час внески сплачувати, — говорив регулювальник Олександр МIRONENKO. — Про решту нічого не можемо сказати, бо нічого не знаємо. Запропонувати теж нічого не можемо, бо нема бажання за щось братися.

— Де ж тому бажанню взятися, коли сидимо зараз без роботи! — доповнює Олександра Геннадії Раченчук. — Одні непорозуміння. Між молоддю теж, Швидше вже б перейти на госпрозрахунок!

Про госпрозрахунок тепер, як ніколи раніше, заговорили в сьомому цеху. Особливо ратує за нього молодь. Можливо тому, що набридла їй бездіяльність. Причому заробіток не на першому місці. Всіх хвилюють виробничі питання. Цікавляться хлопці й дівчата причинами, через які посилюється біда на цех. Той же Геннадій Раченчук не міг стримати обурення, яке висловив на адресу керівників. Приходить на склад — і не може відшукати людину, яка повинна видати потрібні деталі. І це — в робочий час. От коли зарплата комірнича залежатиме від роботи регулювальника, тобто, від кінцевого результату, тоді й він буде на своєму місці.

До госпрозрахунку, як вважає Сергій ПАНУША, групкомсорг однієї з ділянок цеху, треба готуватися. Формальний перехід на нову форму організації праці нічого не змінить. Треба змінювати психологію людей. Тут — непочатий край роботи цехової комсомольської організації. Треба здружити, згуртувати колектив, роз'яснити йому значення і завдання праці на кінцевий результат.

— Госпрозрахунок допоміг би всьому підприємству, — так вважають Світлана Бойко і Світлана Ніконова. — По-перше, він вивів би наше об'єднання з кризи (а саме так можна назвати ситуацію, що склалася нині). По-друге, змінив би ставлення всіх до роботи. Лідарям буде суто жутко, а добросовісних трудівників він здружить,

об'єднає спільними інтересами.

Обидві Світлани розповіли, що наша цехова комсомольська організація не на висоті. Нікому організувати відпочинок, подумати про внутрішню роботу. Із соціалістичним змаганням тут все зрозуміло: його нема й провести, адже працюється не тільки молоді, а всім — погано. Деталі отримуємо від випадку до випадку.

От якби дівчатам доручили, допомогли в організації якогось вечора — з радістю взяли б за цю справу. Хоча з таким настроєм наваряд чи можна відпочивати...

Виховна робота, як відомо, значною мірою залежить від мікроклімату в колективі. Він — несприятливий. І вина тут, в першу чергу, моя. Кажуть, що бачать мене тільки тоді, коли внески збираю. Правду товариші кажуть. Бо за що не візьмемося — не можемо довести до кінця.

На одному з останніх бюро комітету комсомолу ВО заводу радіовиробів робота нашої цехової спільничанської організації визнана недостатньою. Нас справедливо критикували і критикують. Однак, поки не налагодиться виробничий процес, важко навіть сказати, чи вдасться нам щось у плані виховної роботи.

М. ДУЧЕНКО,
секретар комсомольської організації цеху № 7 Кіровоградського заводу радіовиробів.

Коментар начальника сьомого цеху І. П. МІРОШНИКА:

— Такого скрутного становища, яке склалося в останній рік, я не пригадував. Напевне, не варто перераховувати причини, що породили неритмічність роботи нашого підприємства. Важливо тут інше: люди вірять у зміни на краще, а те, що неритмічність — явище тимчасове. Однак варто, щоб про зміни результативно думали і керівники цехів № 15, № 17. Адже саме з цих цехів до нас не надходить своєчасно продукція.

Щодо госпрозрахунку, то молодь за нього, як кажуть, обома руками. Хочеться тільки, щоб комсомольська організація активніше включилася в роботу по підготовці до переходу підприємства на нову форму праці.

У записник комсорга: Віг А до Я

Комсорг, чимало справ чекає на тебе у квітні. І від того, як ти їх організуєш, залежатиме успіх. Конкретною і ударною справою для комсомольців і молоді області, як і для всіх радянських людей, стане комуністичний суботник 16 квітня, присвячений 118-річчю з дня народження В. І. Леніна. Нині триває активна підготовка. Чимало КМК вирішили зробити суботник днем найвищої продуктивності праці. Треба продумати і визначити фронт робіт, створити комсомольські штаби, забезпечити необхідні умови для успішного проведення «червоної суботи».

На селі починається відповідальна пора — весняно-польові роботи. Саме нині вирішується доля майбутнього врожаю-88. Насамперед,

комсорг, подбай про високу організацію праці на весняному полі. Чітко побутуйте, культурне, торговельне обслуговування сівачів та всіх, хто працює і працюватиме в полі. Штаби і пости «Комсомольського прожектора» повинні рішуче виступити проти бракоробів, безгосподарності, халатності.

«Молодий комунар» уже повідомляв, що в травні відбудеться пленум обкому ЛКСМ України, який розгляне питання роботи комсомольських організацій навчальних закладів, піонерських дружин області по здійсненню реформи вищої, середньої і професійної школи та завдань, поставлених лютневим (1983 р.) Пленумом ЦК КПРС. Нині готує підготовку. Для глибокого вивчення питання обком комсомолу створив ініціативну групу, до складу якої входять викладачі вузів, ПТУ, студенти, молоді педагоги, члени обкому ЛКСМУ. Обком комсомолу, редакція просять всіх юнаків і дівчат, господарських керівників, ветеранів педагогічної праці висловити свої думки і пропозиції на трибуні наступного пленуму обкому ЛКСМ України. Писіть, дзвоніть. Телефон: 4-77-68, 2-59-82.

У шкільних комсомольських організаціях продовжуються звіти і вибори. На них треба товариською і водночас принципово поговорити про навчання і роботу кожного учня, намітити конкретні доручення. Не забудь, комсорг, на головні збори року запросити шефів із базових підприємств, колгоспів і радгоспів. Разом з ними слід детально обговорити, як буде організована літня трудова чверть на яких роботах будуть зайняті школярі.

Весняні погодні дні кличуть на старти спортивних. Настає пора масового розгортання літніх видів спорту. Твоє завдання, комсорг, перевірити готовність стадіонів, бігових доріжок, спортивних майданчиків до змагань.

Прислухайтесь до нас

дель. Через місяць ми її повинні «запускати» у масове виробництво. А там — багато технологічних і конструкторських недоробок. Раніше на них ми не дуже звертали увагу: був брак — переробляли вироб. Тепер, якщо все це триватиме, недоробки позначатимуться на власній кишені.

На мою думку, зрештою, й на думку товаришів, недостатню увагу приділяє розробці нових моделей технолог нашого четвертого цеху Л. П. Кузнецова. Не прислухається до наших пропозицій. Можливо тому, що ми молоді і наші пропозиції по покращенню технології видаються їй непереконливими. Ми ж вважаємо інакше — швеймотористи в процесі роботи не тільки помічають ту чи іншу невідладку технологічної розробки, а й пропонують свій варіант покращення виробничої операції. Від них технолог відмовляється, посилаючись на свою «технологію».

Наші пропозиції могли б покращити виробничий процес. Завдяки ним можна економити не тільки час, а й сировину, зменшити трудомісткість процесу.

Всі ці непорозуміння впливають на нас і з морального боку. В нашій комсомольсько-молодіжній бригаді кожен із 47 її членів не може не дивуватися: чому, наприклад, дослідну модель валускають із одного виду тканини, а на серійне виробництво виділяють іншу? Через це частогусто й трапляється брак. На це запитання ми відповіді не можемо почути.

Або ще приклад. Невдамо ми шили пальта з сірої тканини. Яким би фасон не

байдки. Вірніше — змагання: дехто — в шахи, дехто — в доміно... Маю не увазі вимушені прості.

* * *

...Хлопці грали в шахи. Коли підійшов до них, заговорили: звісно, невід добра доводиться байдикувати, та все одно неприємно. Поруч блукали інші робітники, на знаючи, за що

взялися. Навіть біля шахів-ниці стояла чимала черга. — Що ж їм залишається робити? — зауважив начальник сьомого цеху І. П. Мірошник. — Не забезпечують нас потрібними деталями допоміжні механо-сладальні цехи № 15, № 17. От і проводимо «змагання», а в мене, думаєте, не тремить руна, коли доводиться оформляти прості висококваліфікованим робітникам? Та що говорити — трудівники самі можуть розповісти власні біди. З виробничих

У РОЛІ СПОСТЕРІГАЧА?

План першого кварталу нинішнього року наш цех № 7 не виконав. Не виконав його й завод радіовиробів. Причин відставання багато. Нині всі працюючі прагнуть знайти вихід із скрутного становища. На думку робітників, зарадити критичній ситуації повинен госпрозрахунок.

А поки що більшість трудівників у робочий час б'є

Пий, душа, їж, душа, що забажаєш...

ДУША, як мовиться у народі, бажала того вечора всього. Тим більше — студентська душа. Було на столах у гуртожитських кімнатах всякої-всиччини багато. Як-не-як, свято. А свята вміють

КУЛЬОВА БЛИСКАВКА

відзначати у гуртожитку № 3 Кіровоградського Інституту сільгоспмашинобудування. Ніде правди діти — вміють. Одні (зразу зауважимо — таких переважна більшість) сиділи в інтимній тишій кімнати за чашечкою кави, тортом. Інші, веселі й збуджені чи то приходом весни, чи ще чимось, поспішали минути прохідну. Напевне, вечір видався у них приємний.

Інші... Двері кімнати відчинені настільки. Навіть не треба стукатись. І кімната, номер якої 371, дишала бурхливістю. Стіл, наче навмисне, примостився напроти дверей, які господарі чи то через задуху, чи може, щоб не бути одиницями, не зачинили. На ньому, крім тортів, страв — бокали шампанського. Бульбилось воно, вигравало в прозорих посудинах. Вигравала й кров на обличчях третьокурсників.

Після запитання: «Заходьте!» знайомимось. Спочатку (як і належить 8 Березня) з дівчатами. Вікторія Ревенко, Олена Гребньова, Оля Бодюл відрекомендувалися першими. За ними — Олександр Шевченко і Олександр Ільченко не без гордості назвали себе.

Назвали — і дивляться на членів рейдової бригади (з нами був Олег Чернихов зі студради) так, що хочеться згадати приказку з б...м і ворітьми. Довелося розпитувати. Дівчата і хлопці виявилися балакучими.

— Ми ще не звикли без спиртного відзначати свято, — повідомила Олена Гребньова.

— Від горілки відмовилися, шампанське — не кримінал, — виправдовувався становиче Олександр Шевченко.

Але ж студенти добре знають, що спиртное в гуртожитку — це грубе порушення правил проживання! Далі Оля розповідала, що організовували відпочинок без спиртного, але було нецікаво. Навіть домовилися до того, що вона як член штабу «КП» комсомольської організації своєї академічної групи не висвітлює б дану картину в «прожекторі». Мовляв, вони тут не одні, тоді багатьох треба малювати. І носи в них не сині, значить, не алкоголь, а культурні люди, котрі зібралися так собі... За пляшкою.

Олександр Шевченко так і сказав: «Не відчуваю ніякої провини...».

Що третьокурсники не одні такі, ми переконалися, переступивши поріг

кімнати № 322. Там проживає заступник голови студгупи третього гуртожитку Олег Лупушару. Хлопець на наше прохання підняв з підлоги пуста горілку, де на дні бовталися залишки.

— Не знаю, звідки вона тут взялася. Я не пив, хвилювався. — Мабуть, то мій сусід відзначав свято.

Забігаючи наперед, скажемо, що горілкою позабавився справді його сусід іноземний студент А. Луабаде, якого Олег відшукав і той повідомив: — Я пив. Запросив з міста дівчину, з нею й випили пляшку.

Ніхто сусіда Олега по кімнаті, як сам він повідомив, не попередив навіть, що в гуртожитку розпивати спиртное заборонено. У КІСМі, як показав розмови і факти розпиття спиртного, робота по боротьбі з алкоголем... Ми навіть боїмося сказати, що погано проводиться. Можливо, на папері й сухо, а в горлі того вечора, можна з певністю стверджувати, було мокро від спиртного в багатьох студентів.

Про це свідчило те, що деякі студенти на ногах не могли стояти. Завітали ми й на кухню шостого поверху. Інтонація розмови окремих підпільних студентів зверху, навіть виклична. Звинуватили нас у тім, що такі рейди йдуть на шкоду студентству. Що їм нема де дітися увечері, що ми, мовляв, вишукуємо п'яничок. Особливо нервував один студент:

— Наша кухня — це помийна яма. Бруд, зіпсовані крани, зі стелі капає, подерті стіни... Про це мовчте.

Ні. Мета рейду саме й була: поцікавитися побутовими умовами і організацією культурного відпочинку студентів. Але те, що побачили в гуртожитку, вразило. Студенти на підпалку блукали коридорами. Їм байдуже. Їм спокійно. Товариші по курсу чи інституту не перепиняють, не «накапають» у деканат. Перевірки! Трапляються. Так і там «свої» люди. Море по коліна. Хтось із студентів зі словами: «Я тебе знаю, а ти мене ні, ха-ха» про вечір навіть мовив приказкою — «пий душа, їж душа, роби душа все, що забажаєш».

Бажання були різними. У кімнаті, де мешкає Юрій Шило, нам сподобалися чистота, порядок. Помешкання розбите перегородками - відділками. Щось на зразок квартири. Окремо — кухня, окремо — спальня. Приємно було дивитися і дивуватися: як гарно, зі смаком оформлене житло. І відпочинок — музика, кави, торт, квіти і — дівчина, яку запросив на свято хлопець.

Правда, дещо пізніше нам-таки зіпсували враження від відвідин кімнати Юрія Шило, мовляв, ми там у тумбочки заглядали. Шукали вино чи горілку...

Таке добро не треба й шукати. Воно красувалося в наповнених келихах у кімнаті № 381. Тут ми справді ледве не нашко-

дили. Ногою майже зачепили ще один, за рахунком — четвертий келих із вином.

На цьому, правда, пригоди не скінчилися. Під столом була каністра з рідиною.

— То виноградний сік. З Молдавії оце привіз, — говорив Іван Кирлан.

Сік виявився вином. У кімнаті знаходилося семеро другокурсників: вже згаданий Іван, Олександр Бадега, Сергій Сторчак, Олег Полудень, Анатолій Богданов, подруга Людмила і Сергій Чекеди. Кого з них мучила «спрага», важко сказати. Однак усі сім знали, що причащатися навіть домашнім ви-

ном у гуртожитку студент не повинні.

Хочеться вірити і в те, що Люда і Сергій Чекеди, у яких недавно з'явилася дитина, не були причетні до чарки. Але й вони, активісти другого курсу, на нашу думку, не повинні були б зайняти місце спокійних спостерігачів. Могли попередити вчинок, який характеризує студентів-другокурсників не з кращого боку.

Міняйте, друзі, тазики!

— А що нам буде, — відвів кореспондента в куточок один із хлопців, — за те, що ми оце на кухні танці влаштували?

— Що ж може бути?

— Думаю, що погано нам доведеться. Наше керівництво не схвалить цього.

Ми ж не те що не схвалюємо — розуміємо цих молодих людей, про яких пізніше у групах, звідки студенти попали під розбір, говорили як про підпільних. Однак того вечора зал для відпочинку на першому поверсі був замкнений. Швейцар К. Г. Белінська послалася на те, що ключа не дав голова студпрофкому В. Медведь. Тому, мовляв, що від студентів не надійшло гарантії забезпечення порядку й спокою на танцях, не було й оперзаго-ну. Присутній при цій розмові темпераментний брюнет невтомно повто-

● ЯК ВИНО ПЕРЕТВОРИТИ В СІК?

● НЕЗРУЧНО, АЛЕ ДОСТУПНО — ТАНЦЮВАТИ НА КУХНІ.

● «П'ЮТЬ УСІ, А ЦІ ПОПАЛИСЯ!..».

ривав, що він і є оперзагін, але після запитання, а де ж інші, чим цей загін займається, різко зів'яз: «Це не має значення».

Скажіть, будь ласка, чи такі вже необхідні гарантії порядку, коли абсолютно точно відомо, що на вечорі всі будуть, як скельця! Скажіть, будь ласка, чи тверезі люди закінчують танці бійками, про які ми чули в гуртожитку не від одного! Очевидно, побоювання власників ключів ґрунтуються не тільки на перестраховці, а й на практичному досвіді...

— Виходить, що в очах «Молодого комунара» ми алкоголь? — прозвучала репліка на зборах, де згаданих дванадцятьох студентів ставили «перед класом».

— Це з вашої подачі їх виселили з гуртожитку і можуть вигнати з інституту!

Чого так? А того, що, мовляв, якби це виявили свої, то й розібралися б по-свійськи. Інакше кажучи, розбір був би м'який. А раз уже знає й газета, і міськомком комсомолу... Секретар комітету комсомолу електромехфакультету І. Бабенко та заступник секретаря комітету комсомолу вузу В. Мігель виступали за більш жорсткі покарання винних, а студенти їх звинувачували в підіграванні адміністрації. В результаті стягнення (різного ступеня догани) були визначені все ж слабші, ніж вимагали Василь та Іван.

Так-от, з усієї цієї перепалки ми винесли таке враження: у студентів немає практики розбору подібних справ. І не тому, що в гуртожитку царює повний сухий закон. Вибухи «багато п'ють, а ці просто попалися» лунали не раз. Ні. Просто, самі встановили правило, що за зберігання й розпиття спиртного в гуртожитку студенти негайно виселяються й несуть інші покарання («інженери» п'яниці нікому не потрібні!) — повторював В. Мігель, кісмівці не дуже рвалися перевіряти його дотримання. У гуртожитку самоврядування, викладачі, як раніше, на поверхах не чергують, у каструлі

не зазирають — ну хто там що знайде! Вірогідність появи «перевіряючих» [та ще ввечері, та ще на свято] дорівнювала вірогідності проникнення у щілину вікна кульової блискавки (вибачте за моторошне порівняння). А ця гостя вже як попаде в оселю, то наробить там справ...

Уловлюєте, в якій ролі ми опинилися? Студенти, виходить, постраждали через нас. Ставилось, правда, питання й так: вони самі винні. (В тому, що відчинили двері!).

Ми, між іншим, не мали на меті шукати п'яних.

Нагадаємо ще раз, що ми цікавилися організацією дозвілля і побутом студентів. Ми ж заморилися питати про крани, побутові, душові, меблі, температуру в кімнатах, подвійні рами у вікнах. Ми напишемо, що знайшли того вечора. Однак, знемо, тут і при бажанні «відреагувати» знайти й покарати крайніх буде непросто. Іди знайди, хто напустив у гуртожиток прусаків (а чи то тарганів) та пацюків. А хто запав сміттєпроводі? Хто дав студентам малі шафи? Хто зробив так, що не діють душові, течуть крани? Чому не у всіх електрорічках працюють духовки? Чому в кімнаті № 354 тече зі стелі вода — тільки встигай тазики міняти? Чого студенти скаржаться, що іноземці часом відмовляються чергувати по поверхах, і їм за це — нічого? Чого нарікають, що і за пиятику, і за скандали до іноземців поблажливіше ставлення, а проректор Юрій Миколайович Коровайченко запевняє, що це не так?

Проректор, до речі, впевнений, що студенти поводитимуться краще тоді, «коли боятимуться», а нинішнє їхнє самоуправління дуже недосконале. А заступник декана електромеханічного факультету В. В. Мартинов вважає чергування викладачів по гуртожитках зайвим. Бо коли вони виявлять спиртное, то і їх покарають...

У розмові з проректором ми дізналися, що за рік любителів заглянути в чарку виявляли тільки в рейдах з участю корес-

пондентів «Молодого комунара». Інші, зокрема, студентські, рейди-перевірки були більш вітними.

Не знаємо, для кого саме вітними, але об'єктивної картини проживання студентів у гуртожитках вони не малювали. Була інша, рожева картина вдаваного благополуччя.

Виходить винні... кореспонденти. Чи не тому, що виконували свій службовий обов'язок: прийшли вивчити, а пізніше — висвітлити клімат у молодіжному середовищі? Тепер дехто розцінює публікацію як підлив авторитету всього факультету. Виходить так: ви виявили — ми розберемося. Навіщо друкувати, інші, ми словами — виносити сміття з хати.

Думаємо ми, що там, де законом співжиття користуються за теорією «за-кон, як дишло — куди поверну, туди і вийшло», не за принципом «закон однаковий для всіх» (і завжди, а незалежно від появи кореспондентів) — там буде постійна колотня. Думаємо, що відрахування з вузу «спійманих» не метод викурити з гуртожитків «зеленого змія».

Засідання бюро комітету комсомолу ставило даний історії крапки над «і». Слід віддати належне — оперативно провели всю роботу ватажки спілчан. Заслуховували..., обговорювали..., вирішували..., голосували!

Куди й ділася хорообрість студентів, які ще кілька днів тому так впевнено почувалися за келихами. Визнавали вину.

— В чому ж ваша вина, що визнаєте її? — звернулася до другокурсників Вікторія Терешкіна, член комітету комсомолу інституту. — Ви ж у 381-й кімнаті сік пили...

Погоджувалися, що то не сік, а домашнє вино, згоджувалися, що вчинки всіх ганебні, що так залишати все не можна.

Про те ж, як запобігти аналогічній ситуації, змовчали. Тим більше, що випадки розпиття спиртного, як бачимо, не поодинокі...

Н. ДАНИЛЕНКО,
Ю. ЯРОВИЙ,
спецкори «Молодого комунара».

Василь КАЮКОВ

Пам'яті В. О. Сухомлинського

Відав сповна
людині серце і любов,
щоб завжди проростати
добрим скодам.
Тим самим
смерть він поборов,
лишившись
назавжди з народом.
Нектер краси
з людських сердець збирав,
і сам, навіки
із красою злившись,
великим добротворцем став,
зі світочами людства
поріднившись.
І Сухомлинського
ввібравши світлик дум,
збагачуючись
мудрою красою,
я тверджу його душі
могутній струм,
що подвиг вчителя
осаює собою!

Оксана СТЕПАНЕНКО

В свої долоні ранок я ловлю,
Що народився з чистої зірини,
Вдивлятися в небесну синь
люблю
І пити воду з чистої криниці.
Роса прозора на квітках
бринить,
У кожній крапельночці —
по сонцю!
Ранкова тиша солодко
ще спить,
А скільки світла в кожному
віконці!

Підслухані відвертості

На новорічне свято до
батьків Петрика попри-
ходило багато незнайо-
мих гостей. Дяді і тьоті
роздягалися у прихожій,
віталися з господарями
і кожний підходив до
малюка, лагідно йому
посміхаючись. Дядя Вітя
тицьнув у руки Петрика
іграшковий пістолет і ве-
село пробасив:
— Ти дядю Вітю лю-
биш?

— Люблю, — байдуже
відповів хлоп'я і по-
вернуло голову до тьоті
Людю.

— А тьотю Людю лю-
биш? — запитала та,
простягаючи йому шо-
колад.

— Люблю.
Потім підходили все
нові і нові дяді і тьоті,
даючи йому подарунки і
наперебій запитуючи:

— Дядю Жюко любиш?
— Люблю.
— А тьотю Клаву?
— Люблю.

Петрик вернув голо-
вою на себе і щедро ки-
дав своїми відповідями:
«Люблю». Нарешті хтось із
гостей запитав:
— Петрику, а кого ти
найбільше любиш?
Запанила тиша. Всі
очікували, що на
якогось кадаря. Він
якось безпорадно озир-

нувся, помов-
же весело п-
— Найбільше
діда Мороза!
І, підстриб-
до ялики.

Враці ма-
Оксанку до с-
ти. Дівчинка
зітхає, а потім
— Мамуню
істи.

— Чому?
— Бо вже
— Коли ж
ла? — дивує-
— Уві сні,
дає донечка,
ки піднялася
— І що ж
смачне їла?
— Варення
пояснило Окса-
луничне. По-
с'їла.

— 3 бульб-
— 3 булчок
— Ну от і
пер попробуй
манну кашу.

У МАЛЮВНИЧОМУ се-
лищі Новоархангель-
ську, серед чистих широ-
ких степів Кіровоградщи-
ни, у сім'ї селян-бідняків
Павла Матвійовича і На-
талі Митрофанівни 25 бе-
резня 1913 року народив-
ся первісток. Яке ж ім'я
дали йому? Мати так лю-
била квіти, що Васильком
назвала.

Коли почалася перша
світова війна, батька мо-
білізували до діючої ар-
мії.

— Я з Василем поїхала
до чоловіка на фронт, —
почала свою розповідь
вісімдесятирічна Ната-
лі Митрофанівна. Скільки
років минуло від нашої
зустрічі, а голос як
враз чути. Вигляд у неї
був нестаречий. Її зморш-
ки — не від старості, а
скоріше від переживань.
Усього довелося зазнати
на віку. Жінка випромі-
нювала доброту, розум і
досвід, а понад усе —
людську гідність.

На дворі тріскучий мо-
роз, а в хаті тепло, світло,
затишно. Мати розсудливо
суне довгу нитку трудово-
го життя, і, наче візерунок
на канві, вимальовуються
спогоди про Василя.

— Павло написав мені,
що дуже хоче бачити Ва-
силька, щоб приїхала й при-
везла з собою сина. Та хі-
ба пустять жінку ще й з
дитиною на фронт? Чоло-
вік порадив звернутися у
Мінськ за дозволом до ко-
манданта, а якщо відмов-
лять, то солдати 97-го пол-
ку, які вертаються з
відпустки, якось проведуть
до нього. Ой, скільки на-
терпілася, поки добралася
на передову. Як дізнався
чоловік, що я приїхала,
запитав: «З дитиною?».
Попросив дозволу, щоб
відпустили. Увечері вже
був з нами: озброєний ша-
белею, гвинтівкою та ре-
вольвером. За відвагу Ге-
оргійський хрест на гру-
дах. А Василько бігав по
обозу — де більше солдат,
там і він. Ті ж за дітьми
скупчили, то й брали Васи-
ля до себе в намет...
Спогади, спогади — за-
сновані туманом часу.

— Ріс Василько уважним
і спостережливим, трудо-
любним. З п'яти років
любив поратися на землі.
Одного разу прибігає Ва-
ся додому й питає: «Куди
тата поїхав?». — «Орати».
Побіг. Я кинула, а його
вже люди бачили за селом:
«До тата, каже, він
там оре».

Звичайно, письменника-
ми не народжують. Їх і
спеціально не дителюють.

Та все ж часто в дитинстві
проявляються риси, при-
таманні письменникам. Во-
ни, залежно від умов, се-
редовища, навчання й ви-
ховання можуть або за-
гальмуватися, або ж роз-
винути. Що ж до В. Ко-
заченка, то мати запевня-

халася на рідній та світо-
вій поезії. «Кобзар» кож-
ним рядком за душу брав.
А коли, сидячи в сутінках
холодної хати, при каган-
ці дочитав «Гайдамаків» —
плакав. Сильне враження
справили на нього твори
Пушкіна, Некрасова, Лер-

ДО 75-РІЧЧЯ
З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ В. П. КОЗАЧЕНКА

сив додому аванс — бо-
рошно і збіжжя. І вдома
не ледь чухав: сам приби-
рав у хаті, обідати готу-
вав. Плита на подвір'ї
стояла. Повертаюся, бу-
вало, додому після роботи в
колгосп, а він радо зу-
стрічає мене: «Маме! Я
вечерю вже зварив». Ні-

материнської відданості
зростає: своїми синами
вона вважає усіх радян-
ських воїнів, які на смерть
змагаються за наше діло.
...Звінили село. Назе-
риха дізнається, що в бою
за визволення рідних місць
смертю хоробрих поліг її
син. «Проїшла війна крізь

«СИН ДЛЯ МЕНЕ—

ла: тільки-но навчався пи-
сати, як уже й «твори»
складав. Його первістки —
«Як вишні цвітуть» та «Як
дідів тютюн цвіте».

— Кожного разу запи-
сував у блокнот, що робив
і що бачив. Йому було
років сім-вісім, коли ко-
рови гнав пасти. Одного
разу хотів переплисти річ-
ку Синюху. Посередній
річки став тонути, та су-
сідський хлопець Олександр
Зеленький витяг його. Цю
подію згодом й записав у
блокноті — отак його та-
ємниця стала для мене
відомою.

У школі вчився дуже
добре, хоч і в латаному
одязі ходив. Мати прига-
дує, що з рушників і фіра-
нок хлопчикам сорочки
шили. З п'ятого класу
йому поталанило: потра-
пив до вчительки, яка ко-

монтова, Беранже... Звід-
тоді поезія назавжди ста-
ла для нього святом.

1938 року В. Козаченко
закінчив філологічний фа-
культет Київського дер-
жавного університету іме-
ні Т. Г. Шевченка, якому
передувало навчання в
Уманському інституті со-
ціального виховання. По-
го начитаність з літерату-
ри й історії всерйоз при-
вернула увагу викладачів.

Василь із читального залу
наукової бібліотеки ви-
ходив аж тоді, коли зачи-
няли.

ЩАСТЯ І ЖИТТЯ»

коли не лінувався, пра-
цював з охотою й добре.
Коли ми вдвох ходили в
поле, то піли на свято, а
не на роботу.

...Велика Вітчизняна вій-
на перервала його роботу
відповідального секретаря
редакції журналу «Ра-
дянська література». На
той час він був автором
оповідань «Пегас» (1938),
«Данило Скоробогатко»
(1939), «Перший взвод»
(1941) та збірки опові-
дань «Золота грамота»
(1941).

В. Козаченко обороняв
Київ, командуючи взво-
дом запасників 4 полку
НКВС імені Ф. Дзержин-
ського, згодом — учасник
партизанського і підпіль-
ного руху на Кіровоградщині.

Войовничою зброєю
проти ворога на тимчасово
окупованій території
служило його перо: скла-
дав, друкував і розповсюд-
жував антифашистські лі-
стівки, збирав розвідваль-
ні дані про ворожі війська,
написав низку оповідань і
повість «Ціна життя»
(1942).

Ще під час тимчасової
окупації Василь Павлович
почав писати повість «Сер-
це матері». Написане за-
лихав у пляшки й закопу-
вав у землю. Прототипом
літературного образу На-
талі Назарихи стала його
рідна мати. Глибоко й тон-
ко показав автор, як змі-
нюється почуття матері,
коли вона опинилася у
гітлерівській неволі. Во-
ліль материнське серце за-
чотирьох синів, що на
фронті. Страшнішою смер-
ті була для неї думка, що
раптом серед полонених,
яких не раз гнали через
їхнє село, вона побачить
сина. Краще знати, що він
загинув, ніж бачити, як
над ним ворог знушається.

Роздуми над долею синів
закликають її до діяльнос-
ті — вона дає притулок у
своїй хаті пораненому, на
ноги ставить його, перехо-
вує й інших радянських
людей. Поступово почуття

материнське, прониза-
ла, мов кулею, обпекла,
але не спопелила...» — ху-
дожньо узагальнює пись-
менник.

В передостанній рік вій-
ни Козаченко повертається
до Києва. Спочатку за-
відує відділом прози редак-
ції журналу «Вітчизна» і
«Дніпро». У 1952 році стає
комуністом. З 1964 по
1971 роки — голова прав-
ління Київської організації
Спілки письменників
України. З 1971-го — пер-
ший заступник голови
правління СПУ, в 1973—
1979 — перший секретар
правління Спілки письмен-
ників.

Попри важливі держав-
ні й громадські справи не
забував своєї матері. Теп-
лі листи писав, з кожним
святом вітав, про все до
найменших подробиць спо-
відав. І навіть: «Твої лі-
лі, які ти мені подарува-
ла влітку, вже пішли в
стрілку. Міцно цілую те-
бе, дорога мати. Василь».

— Василь для мене —
гордість, щастя і життя.
Так само й мати для
Василя.

Часом всі брати з сім'я-
ми з'їжджалися на свято
до отчого дому. Часто
В. П. Козаченко до себе
запрошував, водив у гості
до друзів письменників.
Матері вже було 80 років,
коли Василь Павлович
приїхав за нею, щоб за-
брати її на весілля донь-
ки. А коли, навідавшись
в Новоархангельську з
письменником Сергієм Во-
скрекасенком, вкопали бі-
ля хати стовп, радіо по-
вели. Щороку приїжджав
син до матері на день на-
родження. З подарунками
й своїми книгами, які ви-
ходили з друку...

Мав рацію А. С. Мака-
ренко, коли говорив, що
тільки та людина стає хо-
рошим сім'янином, вірним
сином своєї Батьківщини,
кого з дитинства навчили
по-справжньому любити
своїх батьків...

Тетяна МІЛДЕР.
м. Кіровоград.

РОЗТРАТИВШИ майже
всі чудеса на дрібни-
ці, Сезам повернувся в
рідне місто після тривало-
го відрадженьня по містах
та селищах Близького
Сходу. Проїшовши весь
Схід Сіндабада — море-
плавця за п'ять років, він
зрозумів, що ніяке чудо
на світі не варто покрив-
леної антени на даху рід-
ної хати.

Сезам зійшов по трапу
літака на бетон аеродро-
му і подивився навколо.
Ніхто його не зустрічав.
Йому зробилося сумно.
Якийсь час він простояв
біля відпочиваючого літа-
ка, а потім пішов до при-
вокзальної площі, де сів у
таксі і поїхав у центр
міста.

Колись Сезам знав його,
як самого себе. Він любив
ходити з коханою дівчи-
ною по вулицях і розпові-
дав їй про них. Все було
добре, та одного разу во-
ни посварилися. Хтось
щось сказав не те. А потім
ні він, ні вона не знайшли
в собі мужності порозумі-
тися.

Ще в літаку Сезам ви-
рившись померти рідну ха-
ту, щоб скоріше прийти
до своєї коханої. Та за-
раз, у таксі, Сезам відчув,
що не зможе цього зроби-
ти. Щось заважало йому,
якесь незрозуміле відчут-
тя гнітило його. Сезам
вийшов з таксі, плеснув у
долоні, подивився на про-
ші, які з'явилися невідомо
звідки, віддав таксистові
носі.

Постояв ще трохи на
тротуарі, вдихнув повітря
і подумав: «Ось воно жит-
тя... ось воно життя — відомо-
ма».

Та за п'ять років свого
відрадженьня Сезам зовсім
відійшов від тихих вулиць,
теплого сонця, від яблук,
що котилися з дворів під
ноги перехожим, від
струнких тополь, від лю-

дей, — поспішали на-
зустріч, затаючи свіжі га-
зети. Він відчув себе сто-
роннім у цьому місті, міс-
ті, де він народився.

Сезам зійшов у теле-
фонну будку, набрав зна-
йомий номер. Довгий час
ніхто не підходив до те-
лефона, ось щось клац-
нуло і якийсь голос промо-
вив: «Сло, я вас слу-
хаю...».

Це була вона, його ко-
хана, було його щастя.

— Аю, — хрипло вимо-
ви. — Аю, — це я...

— Це я, — спитала
вона. — Назвіться, будь-
ласка.

— Це я! Це я! — закри-
чав Сезам. — Це я, мила
моя, це я! — Сезам!

На ту кінці телефон-
ного дзвону почувся схлип
і її голос. Її рідний голос
промовив: «Сезам... Се-
зам, Сесам... Яке пізно...
Ох, Сесам...» — і повіси-
ла трубку.

Хвиля десяти Сезам
стояв у телефонній будці
та роздумував про те, що
трапилося. «А що трапи-
лося? — вимовив він. —
Нічого не трапилося. —
Заспокоїв він себе, —
нічого не трапилося...».

І Сесам знову набрав
номер.

Цього разу трубку узяв
якийсь чоловік:

— Аю! — заграмів він, —
хто ти кохав?

— Аю! — відпові-
дав Сесам. — Аю! —

— Аю! — перепитав
Сезам. — Аю! —

— Аю! — чоловік. А ось
вас я знаю.

— Прощайте, я не туди
лю.

— Аю! — чоловік. А ось
вас я знаю.

— Прощайте, я не туди
лю.

— Аю! — чоловік. А ось
вас я знаю.

— Прощайте, я не туди
лю.

— Аю! — чоловік. А ось
вас я знаю.

— Прощайте, я не туди
лю.

— Аю! — чоловік. А ось
вас я знаю.

— Прощайте, я не туди
лю.

КУПАЛЬНИЦЯ

За чебрецем порослою горою,
до згину тихоплинної ріки
вони прийшли від праці нелепої
і на кущах розвісили хустки.
І впали до колін розквітлих коси,
і зліг на землю сизі їх одежі.
Слизово в небі загустила просина,
Лиш небокрай світлий як від пожежі.
І впенені, що тут немає нікого,
у всій відверто-сонячній красі
постали голі, ніби перед богом,
на ще ніким не сходованій косі.
І пізно вже було мені тікати,
їх спокою порушити на смів.
І відступивши за вербові шати,

вербою сам би стати.
Коли ж у нетрах тем-
спокохано кукунула
одна із них, як панна
мов скинула з душі
— Оце нас тільки пуг-
а суджені тепер уже
— А ти, Ірино, й не
Впадав же за тобою
— Найбільше наше
що діток ми не всти-
А коники сюрчали й
йдемо-мими ткалась на
А потім я слова по-
що після них вже й
— А Катерина все-т
Живий вернувся, хо-
Мов спльози, в небі

Відвертості

— Дядю Женю любиш?
— Люблю.
— А тьотю Клару?
— Люблю.

Петрик вертів голову навсеребрі і щедро кидав своє незмінене: «Люблю». Нарешті хтось із гостей запитав:
— Петрику, а кого ти найбільше любиш?
Запанувала тиша. Всі очікуюче...

нуса, помовчав трохи і вже весело посміхнувся:
— Найбільше я люблю діда Мороза!
І, підстрибуючи, побіг до ялинки.

Вранці мама кличе Оксанку до столу снідати. Дівчинка важко зітхає, а потім каже:
— Мамуню, я не хочу їсти.
— Чому?
— Бо вже наїлася.
— Коли ж це ти встигла? — дивується мама.
— Уві сні, — відповідає донечка, — оце тільки піднялася з-за столу.
— І що ж ти таке смачне їла?

— Варення, — схоче пояснює Оксанка, — полунничне. Повну банку з'їла.
— З хлібом?
— З булкою.
— Ну от і добре. А тепер попробуй без булки манну кашу.

— А з чим?
— З молоком, Оксано. Ти ж уві сні манну кашу не їла?
— Ні, — розгублено відповідає дівчинка, — якось зовсім не здогадалась.

Наталія БОРИСЕНКО.

діалог з читачем

КОГО Ж ТУТ АГІТУВАТИ?

Вже не раз ми зверталися до редакції інших газет, але в цьому питанні жодна з них не допомогла. Йдеться про виховання молоді. В нашому селі Брусиці цьому приділяють обмаль уваги. Одна з причин — сільський клуб не працює. Провести свій вільний час молоді ніде. Кінофільми не демонструють, вечори відпочинку не проводяться.

Працює у нас на посаді заклубом людина, яка закінчила зоотехнікум — Г. Й. Шеремет, котра одержує хорошу зарплату, хоч клуб у нас здебільшого на замку. Зверталися ми і до самої Галини Йосипівни, і в Устинівський районний культурний центр. Та із райвідділу ніхто навіть не з'явився.

В нашому селі багато молоді, та їй нікуди подітися увечері. А потім виникають такі питання: звідки береться пиятизм, наркоманія? Не раз ми клинали Г. Й. Шеремет на номсомольські збори, та вона жодного разу не з'явилась. А куди ж дітися молоді, чим займатися ввечері? Виділила Брусицька сільрада кошти, на які придбано програвача, та заклубом забрала його додому для власного користування. Коли починаємо запитувати про той програвач, то Галина Йосипівна звертає на те, що в цьому «деформували голку». А хто ж її деформував? Аж жодного програвача і на очі не бачили...

Ми, бува, приносимо до клубу особистого магнітофона. Так заклубом може його і на вулицю викинути, може й створеною силами молоді світломузику понизити. І де таке бачено, щоб молоді вигнали з клубу, як це у нас робиться регулярно? А ще й кажуть, що молоді тікає з села. А що ж їм тут робити? Розпорядок сільського клубу на практиці такий: з 22 до 23 години. Взимку клуб зовсім не працює. Будують у нас новий клуб, але, на нашу думку, і він не краще працюватиме, як там будуть такі працівники.

І. БАСИСТА, Ю. ПИСЬМАК, Г. СЛАВІНСЬКИЙ, Н. НАЙДИЧ та інші [всього 24 підписи].

с. Брусицька, Устинівський район.

Шановна редакціє! Пише вам молодь с. Костянтинівки Устинівського району. Просимо допомогти нам, бо у вільний час ніде нам

зібратися разом, відпочити, обмінятися думками. Правда, є у нашому селі «клуб», але ми не вважаємо його культурним закладом. Ще на початку минулого літа керівники господарства обіцяли, що будуть показувати там хоч кіно (раз на тижень), але, як кажуть, обіцянка-цяцянка... Нема й цього.

На наше прохання виділили, щоправда, для «клубу» програвач, але — як ми можемо його слухати, коли в приміщенні завжди холодно? Є ще у нашому «клубі» шахи та шашки. Ми їх теж довго випрошували, доки нарешті випросили. Але ж яка нам з тих шахів та шашок радість, коли більше нічого німає? Щоб переглянути кінофільми, ми змушені ходити за три кілометри в інше село. Нехай ми, молоді, ходимо, але ж є у нашому селі й малюки, і старі люди... Коли підходить свято, керівники господарства не завжди виділяють автобус, щоб жителі села могли хоч у сусідньому селі побувати на концерті або в тому ж кіно.

Дітям у школу теж доводиться ходити в інше село. Коли було сушіше, то возив автобус, а зараз, коли надворі грязюка, ходять пішки. Виходити доводиться піз на восьму ранку, щоб на дев'яту годину потрапити на уроки... Після всього цього нас ще й агітують залишатися працювати в рідному колгоспі. Може, хоч редакція нам допоможе?

Г. ЦУРКАН, О. ЗИМА, К. БОРИСЕНКО та інші [дванадцять підписів].

с. Костянтинівка Устинівського району.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Про проблеми роботи культосвітніх закладів Устинівського району «Молодий комунар» вже писав (Потрібна пісня, номер за 30 липня 1987 року). Тоді ж надійшла відповідь на критику за підписом голови Устинівського райвиконкому М. С. Рябонучи (надруковану у № 128 за минулий рік). Там, зокрема, були й такі слова:

«Питання роботи закладів культури на місцях взято під контроль виконкомів селищної та сільських Рад народних депутатів».

Як засвідчують подані тут листи, контроль цей деінде виявився чисто формальним. Минуло вісім місяців від публікації критичної статті, а в Брусиці та Костянтинівці зрушень на терені культури не помітно. Тому це викликає тривогу. Чекаємо з райвиконкомом ділової і конкретної відповіді про «житі заходи».

«ПЕРЕМІВАТИ КІСТКИ МІЛІЦІЇ...»

«Молодий комунар» вже не вперше звертається до теми про кіпінку працю працівників міліції, і це ще раз, мабуть, підтверджує точку зору: необхідно значно більше показати людям, що робиться довкола них. Адже легше всього прохитати милою молодіжкою, які вживають напевно слова, сміють пивом чи горілкою, закривати очі, коли сусіди гонять самого ж коли продавець перед твоїми очима продає вино підліткові, а ввечері з друзями говорять про те, як ще багато недоліків у нашому суспільстві і промишляють кістки міліції: «Куди тільки вона дивиться...».

У статті «Асфальтова хвороба» («МК» за 30 січня ц. р.) показано, куди дивиться міліція. В багатьох випадках справді туди, куди дехто і зайти боїться, і справді досить часто має справу з покійниками суспільства. І давайте зізнаємось чесно, що ми з вами спокійно можемо ходити по наших містах і селах завдяки нашій радянській міліції.

Ф. Е. Держинський говорив, що міліція сильна своїм зв'язком із народом. І наш же народ, який міліція захищає, робить досить часто так, щоб чинити перепони міліціонерам. Досить часто дружинники відмовляються давати свідчення, коли затримують їхнього колегу по роботі. А то жінки не віддають працівникам медичне-резинка п'яниці, який лише кілька хвилин тому обляжав їх і надавав стусанин.

Автор статті підійшов до теми, вважаю, правильно. Адже легше всього було написати критичний матеріал про чергування працівників міліції. Його б читали, та ще й як? А тут реальний погляд на те, що робить міліція, з ним спілнується, що їй заважає працювати ще краще. Правильно підмічено, що бракує різним службам міліції і нової техніки. Автомобілі ППС від'їздили, мабуть, уже не один строк, та й бензини дають ледь-ледь, і взагалі, не всі проблеми перелічили, для цього потрібно писати, мабуть, не одну статтю.

Запросіть до своєї редакції діяльничих, інспекторів міліції, інспекторів інспекції в справах неповнолітніх, інспекторів ДАІ, інших служб. Думаємо, що їм буде що сказати, поділитися своїми проблемами, взяти, що про них думає і чекає від них громадськість.

В. ЩЕРБАНЬ.

м. Олександрія.

Ожеледь? Не вірте!

Маємо конкретну адресу «антиперевозки» — автотранспортне підприємство «Агропромостачу». Категоричний, як може здатися, висновок базується на конкретних фактах.

Протягом тривалого часу (із січня минулого року і до кінця зими) подіям у шляхохвіст лістачу випадку негодни сталини традиційний штамп «Обережно: ожеледь», але оплата проводилась за розцінками, передбаченими для доріг першого класу. Робилося це з відомою заступником директора АТП Б. П. Сосновим.

У нас вкрай погані умови для ремонту автомашин. Не працюють душові, відсутній навіть червоний кулон. Тому збори трудового колективу проходять в майстерні, люди туляться біля стін.

Коефіцієнт трудової участі воїдем проставляється без відомо рад трудових колективів, так би мовити, «на око». Через це наростає невдоволення діями керівників, пристрасні виривають вже не один раз.

В. МАСАЛОВ, В. МАКЕЕВ та інші працівники АТП «Агропромостачу» [всього 36 підписів].

ВІД РЕДАКЦІЇ: Публікуємо цей лист, ми використаємо лише незначну частину фактів, наведених у ньому. Найближчим часом редакція планує підготувати широку публікацію з АТП

дей, що поспішали на зустріч, читаючи свіжі газети. Він відчув себе стороннім у цьому місті, місті, де він народився.

Сезам зайшов у телефонну будку, набрав знайомий номер. Довгий час ніхто не підходив до телефону, та ось щось клацнуло і тихий голос промовив: «Алло, я вас слухаю...».

Це була вона, його кохана, це було його щастя.

СЕЗАМ! СЕЗАМ!

(КАЗКА ДЛЯ ДОРОСЛИХ)

— Алло, — хрипло вимовив він. — Це я...
— Хто це? — спитала вона. — Назвіться, будь ласка.

— Це я! Це я! — закричав Сезам. — Це я, мила моя, це я — Сезам!

На тому кінці телефонного дроту почувся схлип і її голос. Її рідний голос промовив: «Сезам... Сезам... Як же пізно... Ох, Сезаме...» — і повісила трубку.

Хвилин десять Сезам стояв у телефонній будці та роздумував про те, що трапилось. «А що трапилось? — вимовив він. — Нічого не трапилось... Заспокоївся він себе, нічого не трапилось...».

І Сезам знову набрав номер.

Цього разу трубку узяв якийсь чоловік:

— Алло, — закричав він, — хто там мовчить?

— Пробачте, будь ласка, — видихнув Сезам, — мені потрібна моя кохана.

— А ви хто такий?

— А ви? — перепитав Сезам.

— Я її чоловік. А ось вас я не знаю.

— Пробачте, я не туди

цьому не допоможе. Він перетворить її на самітню жінку. Що може бути страшніше для людини, чим її самітність?

Зараз він лясне у долоні і... Та як старанно він це не робив, усе залишалося як і раніше. І раптом у нього від холодного поту змокля сорочка. Він згадав, що на п'ять років йому давалось усього лише сто двадцять одне чародійство і, мабуть, тоді, коли він заплатив таксистові — було останнє.

Сезам знав, що треба було йти до Вчителя і просити його, щоб дозволити Сезамові зробити ще одне перетворення.

Коли він прийшов до Вчителя, той сидів у кріслі-качалці і читав стародавній фоліант.

— Вчителю, — заблагав Сезам. — Ще одне чудо, а там нехай буде що буде.

Вчитель відклав книгу, зняв окуляри, подивився на Сезама.

— Ти був моїм найкращим учнем, — сказав він. — Навіщо тобі ще одне перетворення?

— Мене зрадили, вчителю, — відповів Сезам.

Валерій СОРОКІН

— Я не буду питати, хто в цьому винен і я дам тобі ще одне чудо — я гадаю, що ти використаєш його як справжній чародій. Йди, та пам'ятай, що це останнє чудо на останні десять років.

Сезам вийшов від вчителя, роздумуючи над його словами. Що значить бути справжнім чародієм? Хіба він не справжній, чи його друзі — не справжні чародії?

Думаючи про це, він підійшов до її дому, подивився на її вікна, що трохи постояв, як раптом він побачив її. Вона була така ж прекрасна, як і п'ять років тому і тримала за руку хлопчиків років чотирьох, який жалібно калячав і намагався заглянути їй в очі.

— М'яча хочу, м'яча хочу, — скигнів він. — Ти казала, що купиш, м'яча хочу...

Сезам постояв, доки вони зайшли у під'їзд і піднявся вслід за ними. Підійшов до її дверей, подзвонив.

Коли вона відкрила двері, у квартиру, весело підстрибуючи, влетів м'яч, весь у білих та чорних ромбах.

— Сезам! — закричала вона. — Сезам! Дивись, який м'яч. Ось тобі і подарунок.

— Від зайчика? — спитав малий, дивлячись на м'яч.

— Від доброго, доброго зайчика! — засміялася вона. — Ну, бери його та йди покажи татові.

Вона і не побачила, як в кутку одного з ромбів з'явилася маленька крапля і скотилася по гладенькій шкірі футбольного м'яча.

Анатолій ЗАГРВЕНКО

І шелестіли хазли об траву. Нелегко бачить на екрані горе, та важче з ним стикатись наяву.

НИЦЯ

юсюлю горою, іншої ріки
з праці нелегкої зли хустки.
розкішні коси, ситець їх одерж.
загустіла просинь, ітілі як від пожежі.
т нема нікого, оняний красі
и перед богом, ходженій косі.
мені тікати, ити не сміти.
вербові шати,

вербою сам би стати я хотів. Коли ж у нетрах темної діброви сполохано куркунула сова,

одна із них, як панна чорноброя, мов скинула з душі важкі слова:

— Оце нас тільки пугач і побачить, а суджені тепер уже повік...

— А ти, Ірино, й не селючка наче. Впадає же за тобою чоловік.

— Найбільше наше лишенько, дівчата, що діток ми не астигли народить...

А коники сюрчали й пахла м'ята, й мови ткалась нерозважна нить.

А потім я слова почув жалю, що після них вже й слухати не міг:

— А Катерина все-таки щаслива. Живий вернувся, хоч без рук, без ніг. Мов сплюзи, в небі тріпотіли зорі.

КА-НІ-КУ-ЛИ...

Що ж, прощайте. Але якийсь час ще не втихатимуть пристрасні спогади про цю традиційно милу серцю пору, ще перебиватимуть один одного приятелі й подружки, виважуючи, хто найкраще відпочив: Петро за паянням нового підсилювача, чи Світлана в екскурсії до Софіївки. А он Сергійкові батьки вирішили зробити інший подарунок — його міняльську пристрась тимчасово вгамовано колекцією мініатюрних моделей автомобілів. А скільки кінофільмів та вечорів відпочинку пролетіло! Найстійкіші проте не забували, що «забави — час»: рясно було і від схилених над книжками голів в бібліотечних залах...

Але нічого кривити душою — скупили-таки за школою. За товстотечено й вереском першачні, свіжовимитими підлогами в предметних кабінетах, пронизливими свистками спортзалів. Знову — будні. Але й червень вже видно...

Фото О. ГРИБА.

У СУПЕРЕЧЦІ народжується істина — по-няття старе, як світ, але заодно нове і актуальне, як ніколи. Кажу нове, бо саме в суперечці (особливо, коли в ній бере участь не один десяток чоловік), може ви-зріти по крупинці і хороша ідея, і новий підхід до тієї чи іншої проблеми, можуть зникнути сумніви, бо хтось наведе переконливі факти.

Зрештою, може це і сталося на окремих заняттях з ознайомленням передового досвіду — зліт тривав цілий тиждень. Але 23 березня, на відкритті зльоту, коли всі були разом, цього не сталося, хоч дискусія мала б обов'язково розгорітися. «Вільний» мікрофон, поставлений, до речі, не дуже вдало, особливо для тих, хто займав місця подалі, так і залишався до кінця вільним. Записку президія отримала тільки одну (про неї пізніше). Теми, які виносилися на обговорення зльоту, були вагомими: шляхи становлення молодих вчителів, їхня участь у перебудові системи освіти і суспільства взагалі. Після лютневого (1988 р.) Пленуму ЦК КПРС, де перед вчителями ставилося конкретне завдання забезпечити нову якість навчання та виховання молоді для створення умов прискорення соціально-економічного та духовного прогресу радянського суспільства, на цю тему, погодьмось, можна було говорити багато.

Цього не сталося, хоч приводи для розмови були вже після перших виступів з трибуни. Крім того, всі учасники попередньо заповнювали ан-

кети. В одній з них був такий запис: «Перебудова зупинилася на порозі нашої школи». Тепер ця фраза вже далі анкети не пішла. Хоч не в одному виступі говорилося і про це, отже, явище непоодинокі.

Часто звучало і таке: «низька якість знань», «знання падають». Проректор педінституту імені О. С. Пушкіна Б. В. Кучинський навів такі

чість учителів-комсомольців та учнів, про комп'ютеризацію, про учнівське самоврядування, самоосвіту. Голова міської ради молодих педагогів І. Б. Гаврилюк розповіла, як у Світловодську рада молодих педагогів намагається розв'язати проблеми і клопоти молодих спеціалістів. Клуб молодого педагога «Світло» організував у себе і службу

про себе знати. Ту єдину записку також передали без підпису.

Мабуть, варто наукою демократії серйозно зайнятися і в педагогічному вузі.

А, може, справді потрібно було гасити світло (як це випадково сталося в Протопопівській середній школі, і збори пішли так, як потрібно — див. «МК» за 27 лютого ц. р.), щоб хтось нава-

боюється, що не те скаже. Ми ж всі — діти застою.

— Як ви читаете свій предмет — історію? Зараз стільки новин, стільки забутих імен...

— Головне, як тут розповідала нам досвідчена вчителька Р. Р. Губенко, не боятися відійти від програми, перейти через неї, не боятися новаторства, йти вперед.

Л. А. ОСАДЧУК, вчителька фізкультури Вікнинської середньої школи Гайворонського району: Не набралася сміливості виступити. Та й який у мене досвід — з 1 вересня працюю.

— А проблеми?

— Проблеми, звичайно, є. Хоча б по своєму предметові: нам зовсім не вистачає спортінвентаря, за свої гроші купила сітку. Що ж то за уроки тоді виходять?

— Що вас найбільше тривожить у школі?

— Знаєте, важко з дітьми працювати. Може, що досвіду бракує. Старші вчителі мені допомагають, і все ж... Може, через те, що мої учні майже мені однокласники: я закінчила фізкультурний технікум. Надіюся, що з часом все налагодиться.

Г. Ю. ЗІНОВ'ЄВ, старший піонервожатий Скалівської середньої школи Новоархангельського району: Мені працювати найважче, тому що не маю ще ніякого досвіду.

— Це не передумав бути педагогом?

— Інколи дуже важко буває, але вибрати інше й не думаю. Ще трохи досвіду та знань — справи підуть краще.

В. І. БАБЕНКО, завуч, вчитель фізики Кам'яно-Криничанської середньої школи Ульяновського району: Починаючи таку велику справу, як перебудова, в першу чергу треба було брати за школу. Вона повинна йти попереду. А що виходить? Плететься в хвості. У нас тільки-но будуть впроваджувати виборність директорів. Треба було спочатку не на «Рафі» таке робити, а саме в

школі. Ми ж даємо і готуємо людей, які повинні творити перебудову, а прогресивні форми до нас доходять із запізненням в два роки.

— Реформа у вашій школі...

— Ввели ми виробничу працю. Зробити це на селі набагато важче. Бо коли в місті учні мають справу із цвяхами, приміром, випускають будь-яку неживу продукцію, то ми працюємо тільки на фермах. А не завжди наважуються нам довіряти тварин. Ще одне — комп'ютеризація. Як вивчати без унаочнення? Проректор педінституту розповідав, що варто обладнати 6—8 пересувних класів-автобусів. Ідея хороша і за неї вже раз йшла мова раніше. Хіба можна так неоперативно вирішувати настільки важливі питання...

— Чому не вдалося викликати аудиторію на діалог?

— Я думаю, що все-таки ми ще не зовсім розворушилися.

— Як у вашій школі приживається учнівське самоврядування?

— Важкувато. Єдине — кожного дня після третього уроку проводяться година здоров'я — це роблять тільки наші учні. Ще мало довіряємо учням, ми тут справді відстаємо.

І. В. ДОБРОВОЛЬСЬКА, І. І. ЧУЙКО, вчителі Світловодської середньої школи № 10: Щодо учнівського самоврядування — в нас все добре. На День вчителя на місцях вчителів були наші учні. Звичайно, орієнтувалися підбирати тих дітей, які хочуть бути вчителями.

— Яка роль вчителя в учнівському самоврядуванні?

— В першу чергу правильно організувати, допомогти, спрямувати в потрібне русло. Але не нав'язливо. І діти будуть старатися робити все самі. Головне — повірити.

Т. ТАРАСЕНКО.

КРОК ДО МІКРОФОНА

КОРОТКІ НОТАТКИ З XVII ОБЛАСНОГО ЗЛЬОТУ МОЛОДИХ ПЕДАГОГІВ

факти: 15—20 процентів вступників не знають, що дієлова пишуться з часткою «не» окремо, а майбутні «математики» додають $\frac{1}{2}$ до $\frac{1}{2}$ і в них виходить $\frac{2}{4}$ (не всі, звичайно, але процент двозначний). Згадалася не така вже й давня зустріч з Г. О. Ягодіним, тоді ще міністром вищої і середньої спеціальної освіти. Він говорив, що проблемою навчального процесу є те, що ми не виділяємо головного і випускаємо людину без глибоких знань. В першу чергу тут вина лягає на педагога, вчителя.

Ще одна проблема, яка, впевнена, хвилює не тільки філологів, — культура мови. Голованівсько-устинівсько-кіровоградський діалект (за визначенням Б. В. Кучинського), який існує тут, псує як українську, так і російську мови. Ще одне питання — про ставлення до української мови. Єдина записка, яка надійшла з залу, була саме про це: «Ви говорите про патріотичне виховання, а звернення до усіх молодих вчителів області читається мовою російською». Пожвавлення, яке викликала ця записка, показало, що й ця тема добре-таки наболіла.

Лунали з-за трибуни питання і про співвор-

знайомств для вчителів. Варто, зауважила І. Б. Гаврилюк, створити обласний клуб, де б педагоги могли поділитися своїми болями, непорозуміннями і радощами. Але... ні записки у відповідь, ні з мікрофона звуку.

Продовжувати список питань, які могли б стати предметом обговорення і які піднімалися хоч трохи, можна ще довго.

Так все-таки чому цей прекрасний задум — зібрати представників «новоспечених» педагогів і обговорити ті проблеми, ті завдання, які стали в перші дні роботи, які хвилюють їх сьогодні, що заважає а чи ні працювати на повну силу, — вийшов на кшталт тих, які проводилися в нас на початку 80-х? Погана організація чи «ніяких проблем»? Невдало підняти питання чи пасивність аудиторії? А, може, бязно висловити свою думку не так? Серед тих, з ким мені вдалося поговорити, називали саме останнє.

Нема такого поганого, аби не вийшло на добре. Так чи інакше знову стало видно одне — всіх нас треба вчити демократії і гласності. Не так це легко — сказати, що думається. Внутрішній цензор ще добре дає

жився першим зробити крок до мікрофона?

* * *

Кілька невеликих інтерв'ю з учасниками обласного зльоту молодих педагогів.

О. С. ТКАЧЕНКО, вчитель історії Богданівської середньої школи № 2 Знаменського району: Як розворушити учнів? Найкращим прикладом для учня є праця вчителя. У нас, наприклад, є шкільне лісництво. Коли ми виїжджаємо туди, працюємо (саме працюємо, а не споглядаємо!) нарівні з учнями. Разом готуємо різні заходи, по-новому намагаємося проводити політінформації за системою «Що? Де? Коли?». І ви знаєте — не всі, звичайно, але окремі категорії вже «рухаються». А взагалі виховувати дітей непасивних пізно братися в комсомольському віці. Треба починати з жовтень. Тепер у нашій школі головна увага шефського сектору — на роботі з жовтенятами.

— Ви виступили перед своїми колегами з трибуни. Як ви думаєте, чому з «незапланованих» ніхто не говорив?

— На мою думку, ще дається ознаки час двох правд. Хтось швидко «перегорів», комусь важче вдається, дехто по-

Ніби чорна кішка перебігла

Донедавна я вважав себе щасливою людиною. Мав хорошу сім'ю, друзів, котрі завжди приходили мені на поміч. Йшов на роботу, приспівуючи, так змо повертався додому.

За спеціальністю я токарь, але вмію і стіни класти, і штукатурити, і теслярювати... Будь-якого свого колегу замінити можу. Точніше, міг. Не хочу вказувати місця своєї роботи. Можливо, дуже скоро мене звідти звільнять...

Так-от, щасливим я був років вісім. І раптом... Ніби чорна кішка перебігла мені дорогу. В один із зимових днів «швидка» відвезла мене в лікарню. Діагноз — виразка шлунку. Лікарі запропонували операцію. Що залишалося робити? Погодився. Відтоді почалися мої біди. Життя, ніби м'ячик згорі, швидко покотилося вниз.

Найперше, що вразило — мене ніхто, окрім матері, не відвідував. Раз чи два забігла дружина з дітьми. Видужував я дуже повільно. Рана погано заживала. Як мені хотілося побачити у ті дні друзів, своїх дітей, Ларису (дружину). Оце вже на собі переверив: чекати і доганяти — гірше нікуди. Видужав нарешті. Додому добрався в надії, що нічого не змінилося в моєму житті. На гірше. Але... Інтуїція підвела. Ларисина фраза — «Кому ти тепер, каліка,

треба» — затмарила очі. Образа підступила до горла. «Чому?» так і не зірвалося з моїх уст.

Пішов на роботу. Але крім байдужого: «Ну як, видужав?», «Живий?», більше нічого не почув. Повірте, я плакав ще в дитинстві, коли розбили носа в першому класі. А тут мені, 33-річному чоловікові, батькові, так захотілося заплакати. І наче в казці, саме в цей момент хтось смикнув за рукав:

— Пішли зі мною, хлопче. — Бачу, невесело тобі на душі. Я допоможу.

То був Микола з іншої бригади. «Славився» особливим інтересом до алкоголю. І друзі у нього такі ж. Сам з ним сварився за те, що працювати не хочуть, а як щось і зароблять — враз проп'ють. Не знаю, який лихий мене поплутав, але я мовчки пішов за ним. Між горою порожніх ящиків нас чекала вже «добра» компанія. Десь узялася склянка, по вінця налита горілкою. Я аж жажнувся. Та «друзі» підбадьорювали:

— Пий, легше буде...

...Тепер я не лякаюся, коли перепадає випити. Навпаки, сам шукаю моменту, аби перекинути чарчину. Запої іноді тривають місяцями. Звичайно, моє сімейство на це зреагувало однозначно — виселило у літню кухню разом із моїм небагатим скарбом. І чим більше дружина з дітьми, знайомі роблять

мані зле, обзивають п'яницею, ледарем, пропащою душею, тим я роблюся злішим... Горілка, цигарки (2 пачки «Біломору» в день стало нормою) трохи збивають нестерпний душевний біль, якого завдає рік тому ті, хто був рідним і близьким.

Такий спосіб життя, певна річ, не сприяє здоров'ю. Я знову потрапив у лікарню. Стан був критичний. Потрібна була донорська кров. Але хто для п'яниці дасть? Та знайшлася жінка там же, у відділенні, яка допомогла мені.

Згодом, коли я піднявся, ми не раз говорили з Світлоною на різні теми. Вона, хоч і не з робочик, але дуже проста, щира, доброзичлива. Ніби прочитавши, що робиться в моїй душі, розгадала мою «історію» і те, чому вона сталася. І тут я зрозумів, що посприяло моєму падінню: коли я вперше потрапив у лікарню, у мене абсолютно не було звичайної людської підтримки. Не знайшлося жодного, хто тоді допоміг би мені всього лиш добрим словом. Як же я його чекав у той момент!

Для чого я все це пишу? Адже, крім загального осуду, нічого чекати. Але після цього незграбного листа мені стало легше на душі. Чому? І сам не вто-ропаю.

Ну досить.

Твій, «Комунар», читач Віктор Б.

Р. С. Редакція публікує листа в надії, що він не лишитиме вас, шановні читачі, байдужими. Знаючи вашу точку зору, ми проаналізуємо пошту і скажемо свою думку.

ПЕ ПИТАННЯ чоловіки дружинам (рідше — на-впаки) ставлять повірте, не тільки через ревнивий характер, а й через часом різницю між виглядом супутника життя домашнім і «на вихід».

Запраний халат, стоптани капці й бигуді на голові стали хрестоматійною ознакою жінки,

що занедбала себе. Звичайно, такий образ для чоловіка менш привабливий, ніж манікюр, локони й тоненькі підбори кокетливої співробіт-ниці. Але й ця співробітниця вдома, не виключено, розслабляється до...

«І ДО КОГО ЦЕ ТИ ЧЕПУРИШСЯ?»

читай вище. Кухня, прання, діти — не до каблу-ків. А все ж варто бути привабливою і для до-

машніх, особливо чоло-віка.

Багато хто допонує вдома старі речі. Допустимо, але тільки для окремих випадків — скотити в сарай, викинути сміття. Для інших за-нять пошійте собі спеціальне домашнє плаття — недороге, зручне, але яскраве, сміливого фасону — можливо, й та-кого, що на вулицю не зважилися б одягти. Та-кий же зробить і фарту-шок. А краще майте їх два — дуже різні. Не бійтеся в хатньому одя-зі зайвої оборочки, ви-шнвки, банта — «карна-вальний» одяг вносить свіжий елемент у буден-ну обстановку. Ткани-ни — ситець, сатин, шта-пель. Можете вдома вдя-гати знову ж таки недо-речні на вулиці яскраві гольфи, шкарпетки. Змі-ніть по можливості за-чіску — невелика закол-ка, гребінець, стрічка, незвичайний начос на-даватимуть їй несподіва-ності, що завжди викли-кає інтерес.

А як же, питаєте, узвичаєний халат? На-віть найкращий, він все-ж створює враження де-якої нехудожньої роз-христаності. Тримайте

його (махровий, світлий чи соковитих кольорів) для періоду після купан-ня. А вранці? Тут дореч-ний пенюар, зовсім не

чинам подобається «спо-стерігати за цим пропе-сом, особливо якщо гре-бінець ходить по довго-му волоссю».

А класичний образ домашнього чоловіка? Ох, він теж неблизький до принади: ті ж стоптани пантофлі, май-ка і спортивне трико. Може, воно й зручне, але більш неестетичний одяг важко знайти. На-віть на досконало атле-тичний фігурі ця одяг провисає, а вже хто та-кою статуєю не може похвалитися, тому подіб-ний костюм усі недоліки підкреслить. Краще по-шійте для дому бавов-няні світлі брюки віль-ного крою і нескладного

обов'язково дорогий. Ус-пішно можна замаскува-ти й бигуді. Пошійте на голову бавовняний «бе-рет», прикрасивши його мереживом.

Бажаю змивати вдо-ма денні запахи духів, помади тощо. Маски, ма-саж обличчя, макіяж на-магайтеся робити не на очах у чоловіка. А от розчісуватися при ньому можна — багатьом муж-

фасону. І — п'яких ма-йок, це виключно спідній одяг. А взагалі одягай-те футболку. Коли про-холодно — светр, джем-пер, вовняні шкарпетки, бо коли натягнете старий піджак і віджиклі своє черевик, жінку не ду-же тягнутиме обняти вас і пошепотіти на вушко. А от цмокнути в щет-нисту щоку дехто по-любляє, так що, перебу-ваючи вдома, голіться можете в другу чергу, а дбати про привабливий одяг — у першу.

Конфіденційна розмова.

Фото В. ГРИБА.

ПРОЧИТАЛА у газеті за 9 січня статтю «Пережаний погляд на життя» Олек-сандра С. з міста Олександрії. Хочу ви-словити свою думку і дуже хочу, щоб про неї дізнався автор даної статті. Я — студентка Олександрійського педучили-ща, мені 18 років, непогано, як мені здається, знаю це місто, встигла позна-йомитися з багатьма його жителями. Відносно чоловічої половини Олександрії нічого поганого сказати не можу.

Але зустрічаються, і досить часто, мо-лоді хлопці, що відрізняються відвер-тим хамством, неетичною поведінкою. І ви знаєте, в Олександрії таких людей ста-є все більше. В Кіровограді це яви-ще зустріється мені, не таке типове. Чо-му? Важко відповісти на це питання. Чому олександрійська молодь менше вихована? Можливо, це пов'язано з від-сутністю вищих навчальних закладів? Чи міське, де можна було б цікаво про-водити дозвілля? Ні. Із статті Олександра С.

можна зробити висновок, що ці юнаки просто прийшли у відчай. «Збилися з ніг» від пошуку ідеала, стали байдужи-ми, злими, а іноді просто ненавидять людей.

Відносно одруження до 20 років...

...УВЕЧЕРІ ТРЕТЯ

Скажіть, будь ласка! А хто ж створює цю перепону? Ви ж самі! Ви починаєте зустрічатися з 14—15-річними, а ті, хто доросліші, вам нецікаві, «старі діви». Але не всі такі нудні, як вам здається, треба краще придиватися. Я певна, ко-жен знайде собі друга. Чомусь у нас сьогодні в моді ранні шлюби, особливо

для дівчат, — боятися залишитися «ді-вами», стати нудними і несучасними.

Всі ці вбрання, зловживання космети-кою — для того, щоб сподобатися. Ко-ли б усі хлопці настійніше говорили про те, якою їм хочеться бачити сучасну ді-чину, все було б набагато простіше. Повірте.

Тепер про дівчачу гідність. Тут Саш-ко С. помиляється. Мабуть, він зустрі-чався з дівчатами «легкої поведінки». Та не варто все міряти однією міркою. Наприклад, я свою гідність дуже ша-ную. Правильно, дорослі хлопці зустрі-чаються з дівчатами значно молодшими і пропонують їм пізнати так званий «смак кохання», дехто навіть наполягає на цьому. Що ж залишається робити бідній дівчині, яка «закохана до нестя-ми», а її погрожують «кинути»? Заради любові йдуть і на це. Йдуть, хто втрапив глузд, розумні дівчата відмовляються від зустрічі після першої ж пропозиції.

Але якщо людину любиш, не так легко порвати з нею. Раніше, коли люди люби-ли одне одного, то любов ця була міц-на, красива, справжня. Зараз у закоха-них ніяких проблем відносно честі і мо-ралі. Сьогодні одна, завтра інша. А трапляється — вранці одна, вдень інша, увечері третя. І головне, цим пишаю-ться. Ось до чого ми дійшли.

Хочу ще раз звернутися безпосеред-ньо до автора листа. Коли я, Сашо, чи-тала ваші думки про ідеал, вибачте, але мені було смішно. Вони нагадали мені рекламне бюро західних газет, саме так шукають там «друга життя». Невже й справді ви не зможете покохати хоро-шу людину, хоч вона й не відповідає вашим вимогам? Я певна, що ваша май-бутня дружина зовні не буде схожа на ваші уявлення, але від цього ви коха-тимете її не менше.

В. ДОБРОВОЛЯНСЬКА.

2 квітня 1988 року

Вхопивши в легені свіжого повітря, я виволік палаючий матрац на кухню, лишаючи шматки вогню по дорозі, викинувши його через вікно. І лиш тоді, як відром з водою була висаджена шибка й густий дим ринув надвір, я почув верескливі жіночі голоси: «Пожежників треба викликати! Згорим!» Вони вже знали, що пожежа сталась у нашій кімнаті, і такі сипали на нашу голову лайки, яких мені не доводилося чути з часу флотської служби.

Пожежники приїхали того суботнього дня дуже швидко («Ми вже вивчили маршрут до вашого гуртожитку, як свої п'ять пальців», — казав похмуро молодий лейтенант. Тоді справді протягом короткого часу кілька серйозних пожеж сколихнули гуртожиток). Гасити не було що — холодний протяг забрав із закарпелків останні клубки диму, й за вікном на талих снігах дотлівав матрац.

Через два дні комендантша викликала мене в кабінет і найперш запитала: «Навіщо ви викликали пожежників? Згодом я зрозумію, чого мені дорікнули за виклики: пожежники оштрафували керівництво заводу за низьку протипожежну безпеку.

Справді, пожежу можна було б загасити значно швидше, якби мешканці знали, де в гуртожитку знаходиться куточок протипожежних засобів, вміли користуватися вогнегасником; вогнегасник був заправлений, а дерев'яна коробка наповнена піском... Якби, якби. Та якби того вихідного дня не було води в крані (що дуже характерно для Кіровограда — тоді вона дивом виявилась), то хтозна як би взагалі все закінчилось.

2.

Той давній спогад зринув у мій пам'яті, коли я напросився «почергувати» ніч на центральному пункті пожежного зв'язку області. Ніч видалась тиха, безвітряна. Сівся прямою мокрий, блискучий у світлі ліктарів беззвешний сніжок, мовчав адвлялися в ніч постовий сержант і чорними вікнами новий, адмі-

(Закінчення.
Поч. на 1-й стор.)

ністративний будинок пожежної охорони управління внутрішніх справ обласного комітету, безтурботно й холодно стояли в гаражах червоні навіть у сутінках пожежні машини, відпочивали в верхньому одязі на відкинутих лежанках караульної кімнати (спокійно чи тривожно?) молоді хлопці, пожежники. Тільки на цент-

вихати на гасіння пожежі в будь-який район області, якщо в цьому є потреба. Здебільшого в районах справляються місцеві пожежники. Якщо ж не вистачає пожежних сил, центральний пункт покликає на допомогу сусідів.

— Хоча нам в районі не просто додзвонитись, — говорить Н. Пішоха. — Ось

допомога, міліція. В будинку автоматично відключили струм. Але хмари диму вже заповнили всі поверхи, підвальні приміщення. Двічі пожежники проникали всередину приміщення, але навіть кисневі ізолюючі протизахи не допомогли: сильні токсичні речовини від горілих пластмас. За третім заходом натрапили на місце

Помічник керівника чергової служби пожежогасіння, капітан внутрішньої служби П. В. Філіпенко відкриває очі від паперів, посміхається:

— Чого тільки не придумують. Так жартують ті, хто не знає нашої служби. Кожен день служби пожежників розписаний, як в армії: політична, бойова, фізична підготовка, тренування, вивчення об'єктів...

Для більшості читачів треба пояснити, що в середніх і великих містах пожежна охорона з 1980 року воєнізована. Цей кардинальний захід одразу підвищив спроможність і беззапечність пожежників. Не зрізняти, звичайно, з тими ще недовіданими часами, коли в пожежній охороні підробляли студенти чи люди підпільного віку. Боротьба з вогнем потребує насамперед фізично здорових, загартованих, мужніх, грамотних молодих хлопців. Гіркий досвід Чорнобиля переконав нас у цьому. До речі, Кіровоградський гарнізон брав безпосередню участь у ліквідації аварії — 13 пожежників нагороджені медалью «За відвагу на пожежі». Два роки тому комсомольсько-молодіжний колектив воєнізованої пожежної частини № 1 області центру виступив з ініціативою: заснувати перехідний приз соціалістичного змагання імені Героїв Радянського Союзу В. Кібенка і В. Правика. Вдруге його завоюють молоді пожежники ВПЧ-1.

— А чи можуть спати спокійно пожежники, я пролістую це й фактами, — продовжує Павло Васильович. — Торік в області зафіксовано 574 пожежі. Це лише облікові: до них належать ті, від яких збитки перевищують 50 карбованців. Можете собі уявити, в яку копітку обходиться державі байдуже поводження з вогнем, нехтування безпекою.

— Хто «відзначається» особливо? — Задаваний вами завод радіовиробів — на жаль, не виняток. Що вже говорити про лікарні, дитсадки, школи. Ми постійно ведемо профілактичну роботу, влаштуємо перевірки. Відверто сказати: печальні результати. У третю міську лікарню, наприклад, навідались серед ночі — абсолютна неспроможність обслуговуючого

персоналу погасити найменший вогонь. А тут же хворає... І ще одна трагічна цифра: торік від пожеж в області загинуло 57 чоловік. В останні роки тривожна тенденція — ця цифра росте. Не виняток і перша половина місяця нинішнього року: 14 жертв. Більшість з них — діти. Найостанніший приклад: 15 березня в Знаменці батьки залишили в хаті з дітьми ввічаний камінь: всі трійко (віком до п'яти років) загинули.

— Як б не були сприятливі пожежники — вони не зцілители, — говорить капітан Філіпенко. — Безпека насамперед залежить від кожного з нас. До речі, ви не сказали, хто став призвідцем вашої пожежі.

— Експертиза встановила вину заводської електричної служби: коротке замикання в розетці за нашої відсутності. Несправний трійник було встановлено в розетку в той момент, коли в гуртожитку пропало світло. А коли з'явилось, замкнуло. Таке в нас нерідко буває.

До речі, до речі... Про паніку, яка бере людину в свої міцні лабеті при вигляді пожежі. Про неспроможність телефонів-автоматів на вулицях (коли в грудні на Падєєва виникла пожежа в багатоповерховому житловому будинку, то подзвонили аж з КСМ: телефони-автомати не працювали). Про недосконалість ще наших сигналізаційних установок. Про невикористані резерви добровільних протипожежних товариств. Про несвоєчасні повідомлення комуніальників: таку-то вулицю перекопали, нема проїзду... Як їх багато, цих «до речі»!

4. Далеко за північ я залишив тихий закуток нічного міста, який будь-якої хвилини міг розбудитись пронизливим завиванням пожежної сирени. Півтори хвилини — на виїзд!

А вдосвіта подзвонив капітанові Філіпенку.

— Ніч минула спокійно, — в трубі бадьорий голос.

Хай би вони завжди були такими для пожежників. А отже — й для нас.

Василь БОНДАР.

Операція «НІЧНЕ МІСТО»

В ПЕРШИХ НОМЕРАХ ТИЖНЕВИКА ЗАСНОВАНА ЦЯ РУБРИКА: «ОПЕРАЦІЯ «НІЧНЕ МІСТО». МИ ВЖЕ РОЗПОВІДАЛИ ЧИТАЧАМ, ЯКИМИ ПРОБЛЕМАМИ ЖИВЕ ВНОЧІ МЕДИЧНИЙ ВИТВЕРЗНИК, ПАТРУЛЬНО-ПОСТОВА СЛУЖБА МІЛІЦІЇ, СТАНЦІЯ ШВИДКОЇ ДОПОМОГИ, ПТАХОКОМБІНАТ, ЧЕРГОВА РОЗПОВІДЬ — ПРО НІЧНІ БУДНІ ПОЖЕЖНИКІВ. ДО РЕЧІ, 17 КВІТНЯ МИНЕ 70 РОКІВ, ЗВІДКОЛИ ЛЕНІНСЬКИМ ДЕКРЕТОМ БУЛО ЗАСНОВАНО РАДЯНСЬКУ ПОЖЕЖНУ ОХОРОНУ.

НА ЛІНІЇ ВОГНЮ

ральному пункті можна було по-справжньому відчувати: місто не спить. Загорілась лампочка на пульті — радіотелефоністка Наталя Пішоха ввічнула тумблер, підняла трубку:

— Пожежна охорона. Що? Це пожежна охорона. А мені пояснили:

— Зв'язок у нас — не дай боже... Дзвонять на міськоміську станцію — потрапляють до нас, дзвонять у швидку допомогу — потрапляють до нас, дзвонять у службу газу...

— Що — номер телефона неправильно набирають?

— І таке буває, але частіше — з вини зв'язківців: набирають один номер, а сигнал іде на 01.

— Зверніться в обласне управління зв'язку.

— Хіба не звертались? Ой, вибачте. — Н. Пішоха знову зняла трубку. — Пожежна охорона. Ні. Дівчино, дзвоніть 09.

— Наталю, а лінія 01 часом не потрапляє на станцію швидкої допомоги чи довідкового бюро? По-моєму, постановка такого питання має суттєвіше значення.

— Ні. В обов'язки диспетчерської служби входить двічі на день перевіряти лінію зв'язку. Практично ми можемо прийняти одночасно чотири сигнали про пожежу з різних куточків області.

Пожежники Кіровоградського гарнізону можуть

сьогодні в колгоспі імені Чапаєва Бобринецького району вночі горіла ферма. Нас про це повідомили. А самі ж ми від п'ятої до восьмої години не змогли вийти ні на диспетчерську службу колгоспу, ні на керівників — щоб бодай найкоротшу інформацію про пожежу отримати. Такий зв'язок міськоміський.

В самому Кіровограді цілодобово охороняють місто від стихійних лих тривожні частини та частини на крупних підприємствах: «Червоної зірці», «Гідросил», чавуноливарному й олієекстракційному заводах. Так, я не обмовився — не тільки від пожежі, а й від стихійних лих — пожежі, поведінки, затоплення підвальних приміщень, урагану... Приміром, весною 1980 року, коли вийшов з берегів Інгул, пожежники по кілька діб підряд не спали.

На випадок великого стихійного лиха центральний пункт негайно повідомляє не тільки пожежні частини, а й усі служби міста: електромережу, водоканал, службу газу, меддопомогу, міліцію... Прямий зв'язок спрацює бездоганно.

...У святкову ніч із 6 на 7 листопада торік на центральному пункті пожежного зв'язку пролунав дзвінок: пожежа в міському Палаці культури імені Компанієць. За викликом № 2 на пожежу з різних кінців міста помчалися червоні автомобілі, швидка медична

пожежі: чорно диміла й плавилась музична апаратура дискотеки «Олімпія», барменський прилавок, акустичні колонки. Пожежу загасили в лічені хвилини. Як згодом виявилось, трапилась вона з вини бармена: він покинув приміщення, не вимкнувши промислового каоварку.

— І ще одне запитання, Наталю. Зі студентських років знаю жарт, до якого вдаються підлітки. Набирають службу 01: «Це пожежна охорона?». — «Так». — «А вода в вас є!». — «Є». «То мийте ноги й лягайте спати... Хі-хі-хі!».

— Зрозуміла ваше запитання. Жартують і з нами: можете послухати магнітофонну плівку — кожен дзвінок до нас записується. Але як боротись з такими дотепниками? Буває, по кілька разів на день «жартує» такий хлопчик. Просимо АТС: зафіксуйте адресу, щоб ми якось пожурили його через батьків, чи через школу, бо ж прямо спасу від них нема...

3.

А ніч снується кожною хвилиною все ближче до ранку. Так само вклякло стоять у гаражах автомашини, готові відгукнутись на найменше лихо, так само сплять у караульній кімнаті пожежники.

— До речі про сон. Не ображайтесь, але в народі існує й такий дотеп: пожежник спить 25 годин на добу.

«У ЗОНУ ІХ, В КАМЕНОЛОМНІ!»

Радий знімам, які відбуваються у вашій газеті. Якщо будете напружувати темні, братися за цікаві, важливі для молоді теми — завоюєте авторитет і тоді не потрібно буде проводити масові кампанії задля передилати «Молодого комунара». Тільки не беріться за теми, що лише на перший погляд здаються важливими, значущими, а якщо заглибитись, то виявляються фікцією.

Сьогодні пишу вам з єдиною метою: хотілось би багато висловити від імені покоління 25—27-літніх, тих, хто виховався в період, який зараз прийнято називати «застійним». Ми росли, багато хто з нас закінчив інститут, відслужив у армії, вступив у лави КПРС зовсім не заради кар'єри, а за велінням серця. Для нас партія — це святе, це верховний суддя. За партію нашу, Батьківщину ми готові віддати все. Ми — ті, хто пройшов армію, отримав партійні квитки і готовий за наказом партії виконати її волю. Багато хто з нас за велінням партії при-

йшов на службу у Збройні Сили, в органи внутрішніх справ, посіли відповідальні пости в комсомольських і партійних апаратах. Мені та моїм друзям, які пройшли школу комсомолу, не зрозуміти молодих людей, які зі сторінок газети вимагають, щоб їм організували дозвілля тощо. Виходить, у тому, що вони стають наркоманами, вживають злочинні, не хочуть вчитися, винні всі, і насамперед комсомол. Як же — не побачили хлоп'ят, які не знають, чим зайнятися, куди витрачати сили і здібності, не хочуть вчитися, а вже кругом пишуть, що школа погано вчить. Отакі! Всі винні, тільки не вони самі. Чому ж тоді більшість із нас вивчилася, стали спеціалістами і роблять все, що від нас залежить, на користь нашої Батьківщини?

У мене, моїх колег, часто виникає питання: чи не занадто ми вогтузілися з алкоголіками, наркоманами, повіями, гомосексуалістами? Витрачаємо тисячі на їх лікування, а вони продовжують свою

«діяльність», ще й інших із пуття збивають. Чи не краще кинути їх під автомати, щоб ця нечисть знала лише одне: не виконав у каменоломні норму — залишився без обіду, сніданку, вечері. Знайшов якесь «зілля» у зоні — смерть. Ми змогли б так позбавити суспільство від цієї гнилі. Тільки суворі заходи, нещадність зможуть ще утримати від фатального кроку тих, хто вагається — колотися чи ні.

Можливо, мене засудуватимуть: мовляв, ось це один прихильник «порядку». Але що ж робити? Пригадайте сотні «дебілів», які знаходяться в спекустановках, калік від народження, і ви зрозумієте мене. Пригадайте дітей наркоманів, показаних якось по Центральному телебаченню у «Пржекторі перебудови». У чому винні ці діти?

Тавруватимуть мене ті, хто не бачив наркоманів, у яких починався «відхідник», хто не бачив сліз матерів і дружин наркоманів. Я і мої друзі все це бачили, все знаємо — і те, що на «активних» наркоманів слово не впливає, а так звана «профілактика», «попередження» — блеф,

А ЯК ВВАЖАЄТЕ ВИ?

міф і нічого більше. Наркомани сміються над ними і нашими попередженнями, адже оформити на лікування наркомана чи алкоголіка важче, ніж потрапити в зону космонавтів. Поговоріть із дільничним інспектором, він вам розповість про свої турботи.

Скільки можна зітхати: «Ох, які бідні хлопчики і дівчатка. Вони не знайшли себе, їм немає чим зайнятися, чим займається суспільство і комсомол, що не розгледіли їхні тендітні душі?».

Я переконаний, треба бути громадянином своєї країни, незалежно від того, в який період ти живеш. Ви правильно пишете, що нам потрібні люди відповідальні, грамотні, знавці своєї справи. Треба всім навчитися втреті-решт розуміти, що кожен втрачений день у роботі, невиконання своїх обов'язків — це зрада інтересів Батьківщини. Треба робити все необхідне, щоб вона процвітала й міцніла, наша Радянська країна.

В. СТАНЕВ.

м. Олександрія.

Хоч листа й не було надруковано

Працівник СПМК-5 тресту «Кіровоградспецсільгоспмонтаж» П. А. Жмуденко надіслав до редакції листа з про-

ханням допомогти йому розібратися в питанні виплати винагороди за безперервну роботу на одному місці. Автор ви-

словив ряд претензій до свого безпосереднього керівника — начальника СПМК-5 П. П. Хімчака, який з особистих міркувань зволікав з виплатою премії.

Редакція надіслала копію листа керуючому трестом «Кіровоградспецсільгоспмонтаж» Ф. В. Ткаченку. За його підписом ми й отримали офіційну відповідь, у якій Ф. В. Ткаченко по-

відомив, що факти, наведені в листі П. А. Жмуденка, підтвердились. Наказ про ненадання йому премії за тривалий період роботи відмінен. За неправомірні дії

начальнику СПМК-5 П. П. Хімчаку оголошено догану, а головному бухгалтеру П. М. Вайпан зобов'язано виплатити П. А. Жмуденку премію в розмірі 25 процентів місячного заробітку.

ПОНЕДІЛОК

4 КВІТНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Футбольний огляд. 9.05 — Фільм «Життя Кліма Самгіна». 4 серія. 10.15 — Мультифільми. 10.55 — Новини. 15.30 — Новини. 15.45 — Виступає національний ансамбль Сенегалу. 16.05 — Док. фільми. 16.30 — Мультифільми. 16.40 — Новини. 16.45 — «Спортландія». Про розвиток фізичної культури в дитячих закладах Мінського тракторного заводу. 17.30 — До національного свята Угорщини — Дня визволення. Програма Угорського телебачення. 18.30 — «Пульс». Про якість вітчизняного чаю. 19.00 — Сьогодні у світі. 19.20 — М. Мусоргський. «Борис Годунов». Вистава Великого театру СРСР.

21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — М. Мусоргський. «Борис Годунов». Продовження вистави. 23.10 — Сьогодні у світі.

УТ

16.30 — Новини. 16.40 — Срібний дзвіночок. 17.00 — Концерт. 17.30 — Для школярів. Старт надії. 18.00 — «День за днем». (Кіровоград). 18.15 — «Екран молодих». Кіровоградський будинок

ний технікум. (Кіровоград). 18.25 — Наші довідки. (Кіровоград). 18.30 — Час ршень — час дій. 19.00 — Актуальна камера. 19.35 — Фільм-концерт «Не розлучайтесь з дитинством». 20.15 — Тележурнал «Співдружність». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Все про кіно. 23.00 — Вечірній вісник. 23.25 — Телепортальна.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімністика. 8.15 — Навчальна програма. «Художники брати Ткачови». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Фізика. 9 кл. 9.05, 11.05 — Італійська мова. 10.05 — Учимся СПТУ. Основи інформатики і обчислювальної техніки. 10.35, 11.35 — Історія. 5 кл. 12.05 — Екран зарубіжного фільму. «Сила — в єдності». (Угорщина). 13.10 — «Спортивна

арена». Док. фільми. 13.40 — Новини. 13.45 — Фільм «Обо-в'язок у коханні». 18.00 — Новини. 18.15 — Служба Радянському Союзу! 19.15 — Хокей. Чемпіонат СРСР. «Динамо» (Рига) — ЦСКА 2:1 3 періоди. У перерві — 19.50 — Вечірня казка. 20.50 — Док. фільм. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — «Якщо дорогий тобі твій дім». Документально-художній фільм. 23.20 — Новини.

ВІВТОРОК

5 КВІТНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Концерт ансамблю «Жас Шенер» будинку культури професорів Казахської РСР. 8.55 — Телефільм «Життя Кліма Самгіна». 4 серія. 11.05 — Новини. 15.30 — Новини. 15.40 — Діти і турботи агропрому. Док. фільми. 16.20 — Здрастуйте, лікарі. 17.05 — Новини. 17.10 — «Ефіопія сьогодні». Міноарис. 17.30 — Наш сад. 18.00 — На зустріч XIX Всесоюзній партійній конференції. «Вчимося демократії». 18.30 — Концерт Пензенського хору профспілок. 19.10 — Сьогодні у світі. 19.30 — Телефільм «Ваш спеціальний кореспондент». 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Телефільм «Життя Кліма Самгіна». 4 серія. 23.00 — Сьогодні у світі. 23.10 — «Дітей особливі». Проблеми екології.

УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Все про кіно. 10.25 — Музичний фільм «Люба діброва». 10.35 — Шкільний екран. 9 клас. Основи інформатики і обчислювальної техніки. 11.05 — Село і люди. 11.35 — Новини. 11.50 — «Весела карета». 16.30 — Новини. 16.40 — Срібний дзвіночок. 17.00 — Телевізійна школа господарювання. 17.45 — Кінопрограма «Міста і люди».

18.30 — «День за днем». (Кіровоград). 18.45 — Екран молодих. Кіровоградський кооперативний технікум. (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Театр і час». Зустрічі на хуторі «Надія». (Кіровоград на Республіканське телебачення). 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — В концертних залах України. 22.45 — Вечірній вісник. 23.10 — Фільм-концерт «Відраження».

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімністика. 8.15 — Навчальна програма. Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Географія. 7 кл. 9.05 — Французька мова. 1 рік навчання. 10.05 — Док. фільм. 10.35, 11.35 — Біологія. 5 кл. 10.55 — «Вперед... до кам'яного віку». Науково-популярний фільм. 11.05 — Французька мова. 2 рік навчання. 11.55 — Фільм «Сам-по». 13.30 — Док. фільм. 14.00 — Новини. 14.05 —

Телефільм «Вигідний контракт». 1 серія. 17.55 — Новини. 18.00 — Редакція міжнародного життя представляє «9 студій». 19.00 — Ритмічна гімнастика. 19.30 — Рух без небезпек. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — «До шістнадцяти і старші». 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Екран документального фільму. «Вільне світло». 23.20 — Ранкова пошта (повтор.). 23.50 — Новини.

СЕРЕДА

6 КВІТНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Док. телефільм. 9.00 — М. Мусоргський. «Борис Годунов». Вистава Великого театру СРСР. 12.00 — Новини. 15.30 — Новини. 15.45 — «Портрет сучасника». Док. фільми. 16.25 — Телефільм «Білий олень тундри». 17.35 — Новини. 17.40 — Адреси друзів. Міноарис. Про Фінляндію. 18.05 — На зустріч XIX Всесоюзній партійній конференції. Основи економічних знань. Журнал «Телек». 18.35 — Мультифільм. 18.55 — Футбол. Відбірковий матч олімпійського турніру. Збірна СРСР — збірна Туреччини. У перерві — 19.45 — Сьогодні у світі. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — У нас в Останкіні. 23.30 — Сьогодні у світі.

10.45 — Перлини душі народної. 11.40 — Шкільний екран. 8 клас. Російська література. 12.10 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Срібний дзвіночок. (Кіровоград на Республіканське телебачення). 17.00 — На допомогу школі. Етика і психологія сімейного життя. 17.35 — Екран молодих. 18.05 — «День за днем». (Кіровоград). 18.20 — Телефільм «Фантазія». (Кіровоград). 18.30 — «Запитуйте-відповідаємо». Вєсїда з за-

думчим життєво-побутовим відділом облпрофради В. В. Жосаном з питань про взяття на квартирний облік та одержання житла. (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Концерт. 20.15 — До XIX Всесоюзної конференції КПРС. «Звиримо час». В парторганізаціях Миколаївської області. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Худ. фільм «Скальпель, будь ласка». 23.15 — Вечірній вісник.

18.30 — «День за днем». (Кіровоград). 18.45 — Екран молодих. Кіровоградський кооперативний технікум. (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Концерт. 20.15 — До XIX Всесоюзної конференції КПРС. «Звиримо час». В парторганізаціях Миколаївської області. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Худ. фільм «Скальпель, будь ласка». 23.15 — Вечірній вісник.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімністика. 8.15 — Навчальна програма. «Роздум». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Основні інформатики і обчислювальної техніки. 10 кл. 9.05 — Німецька мова. 1 рік навчання. 10.05 — Учимся СПТУ. Астрономія. 10.35, 11.35 — Історія. 9 кл. 11.05 — Німецька мова. 2 рік навчання. 12.05 — Телефільм «Ваш спеціальний кореспондент». 13.35 — «Далече і близько». Док. фільми. 14.10 — Новини. 14.15 — Телефільм «Вигідний контракт». 2 серія. 18.00 — Новини. 18.15 — Мультифільм для дорослих. 18.30 — Сільська година. 19.30 — Музичний жок. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — «Для всіх і для кожного». Обов'язки до проблем». Обговорення проекту Закону «Про кооперацію в СРСР». 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Док. фільм. 22.40 — Новини. 23.50 — Концерт Державного ансамблю танцю Анатолія ської автономної області.

ни. 14.15 — Телефільм «Вигідний контракт». 2 серія. 18.00 — Новини. 18.15 — Мультифільм для дорослих. 18.30 — Сільська година. 19.30 — Музичний жок. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — «Для всіх і для кожного». Обов'язки до проблем». Обговорення проекту Закону «Про кооперацію в СРСР». 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Док. фільм. 22.40 — Новини. 23.50 — Концерт Державного ансамблю танцю Анатолія ської автономної області.

ЧЕТВЕР

7 КВІТНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Футбол. Відбірковий матч олімпійського турніру. Збірна СРСР — збірна Туреччини. 2-й тайм. 9.20 — Телефільм «Життя Кліма Самгіна». 5 і 6 серії. У перерві — 9.25 — Новини. 15.30 — Новини. 15.45 — Док. телефільм. 16.25 — Сьогодні у світі. «Восток». 17.10 — Новини. 17.15 — «До шіст-

надцяти і старші». 18.00 — «Людина і закон». Обговорення проекту Закону «Про кооперацію в СРСР». 18.30 — Музична скарбниця. Ф. Шопен. Концерт № 2 фа мінор для фортепіано з оркестром. 19.05 — Хвилини поезії. 19.10 — Сьогодні у світі. 19.30 — «Резонанс». Мир європейському дому. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Телефільм «Життя Кліма Самгіна». 5 серія. 22.55 — Сьо-

годні у світі. 23.05 — Співає Г. Бєсєдїна.

УТ

9.00 — Новини. 9.20 — «Доброго вам здоров'я». 9.50 — «Сонячне коло». 10.15 — Худ. фільм. «Скальпель, будь ласка». 11.40 — Шкільний екран. 8 клас. Українська література. (Марко Бовчок). 12.10 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Срібний дзвіночок. 17.00 — Республіканська фізико-математична школа. 17.30 — «Біляючи

задуми». 18.00 — Колектив і п'ятирічка. 18.30 — Музичний фільм «Концерт у старовинному парку». 19.00 — Актуальна камера. 19.35 — Чемпіонат СРСР з хокею. «Сокіл» (Київ) — «Трактор» (Челябінськ). 2-й і 3-й періоди. В перерві — Реклама. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Молодичка студія «Гарт». 23.20 — Новини. 23.25 — «Музичний монітор». Співає заслужений артист УРСР В. Леонтьєв.

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімністика. 8.15 — Навчальна програма. «Зустріч». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Загальна біологія. 10 кл. 9.05 — Іспанська мова. 1 рік навчання. 10.05 — Учимся СПТУ. Історія. 10.35, 11.35 — О. Толстой. «Російський характер». 9 кл. 11.05 — Іспанська мова. 2 рік навчання. 12.05 — Фільм «Лотарія». 13.40 — До Всесвітнього дня здоров'я. Док. фільми. 14.10 —

Новини. 14.15 — Телефільм «Вигідний контракт». 3 серія. 18.00 — Ритмічна гімнастика. 18.30 — Хокей. Чемпіонат СРСР. «Динамо» (Москва) — ЦСКА. У перерві — 19.05 — Новини. 19.50 — Вечірня казка. 20.45 — Народні мелодії. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — КВН-88. Зустріч команди Першого Лєнінградського медичного інституту і Новосибірського університету. 23.50 — Новини.

П'ЯТНИЦЯ

8 КВІТНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Людина і закон. 9.05 — Телефільм «Життя Кліма Самгіна». 6 серія. 10.10 — «Ділові особи». Проблеми екології. 10.55 — Новини. 15.30 — Новини. 15.45 — «П'ятирічка: діла і люди». Док. телефільми. 16.45 — «Чого і чому?». Передача для дітей. 17.15 — Новини. 17.20 — Новатори і консерватори.

18.05 — Пісня далека і близька. 18.40 — Мультифільм. 19.00 — Сьогодні у світі. 19.20 — Філософські бесіди. «Людина». Передача 2. 20.05 — Співає П. Домінго. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Телефільм «Життя Кліма Самгіна». 6 серія. 23.00 — «Погляд». Вечірня інформаційно-музична програма.

Гравці юні музиканти. 10.10 — Майстри гумору. 11.15 — Для дітей. «А що у вас?». 12.00 — Новини. 12.15 — Молодичка студія «Гарт». 16.30 — Новини. 16.40 — Срібний дзвіночок. 17.00 — «Наука і час». 17.50 — Мультифільм «Не хочу, не буду». 18.00 — «День за днем». (Кіровоград). 18.15 — «Чи театральне місто Кіровоград?». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.35 — «Темп». Слідами виступів.

19.50 — Співає В. Білоножко. 20.20 — Сатиричний об'єкт. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — «У колі друзів». Концерт студентів і викладачів педагогічних вузів України. 23.15 — Новини. 23.25 — Фільм-концерт. «Віночок».

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімністика. 8.15 — Навчальна програма. «Зустріч». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Природознавство. 2 кл. 8.55 — «Зрочище бантерів». Науково-популярний фільм. 9.05 — Англійська мова. 1 рік навчання. 9.55 — «Наші маленькі кенгуру». Науково-популярний фільм. 10.05 — Учимся СПТУ. Л. Толстой. «Війна і мир». 10.35, 11.35 — Історія. 7 кл. 11.05 — Англійська мова. 2 рік навчання. 12.05 — Док. телефільм. 12.35 — Телефільм «Двоє». 13.05 — Док. фільми. 13.45 —

Новини. 13.50 — Телефільм «Вигідний контракт». 4 серія. 18.00 — Новини. 18.15 — Лауреати Міжнародного конкурсу ім. П. Чайковського. Г. Соколов (Фортеліано). 19.15 — Хокей. Чемпіонат СРСР. «Крила Рад» — «Спартак». 2 і 3 періоди. У перерві — 19.50 — Вечірня казка. 20.50 — Док. фільм. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Спортивна програма. 23.15 — Новини.

СУБОТА

9 КВІТНЯ

ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Концерт естрадного ансамблю «Гульшан» Держтелерадіо Таджикиської РСР. 9.10 — «Чого і чому?». Передача для дітей. 9.40 — «Уроки російської». Телефільм. 10.30 — «Брати Бонч-Бруевичі». Док. фільм. 10.50 — Концерт Державного камерного оркестру СРСР. 11.30 — На зустріч XIX Всесоюзній партійній конференції. Перебудова і культура. 12.30 — У країнах соціалізму. 13.00 — Грає державний квартет ім. Д. Шостаковича. 13.10 — Для всіх і для кожного. 13.40 — «Я звертаюсь до миру...». До 90-річчя дня народження П. Робсона. 14.30 — Новини. 14.40 — Телефільм «Дім будується». 15.45 — «Як ми пишемо удвох». Про співну творчість композиторів М. Богословського і М. Філіппа Жерара (Франція). 16.50 — Скульптор Г. Голубкіна. 17.50 — Мультифільми. 18.15 — Грай, гармонь. 19.45 — Прем'єра документального фільму «Договір». Про зустріч М. Горбачова і Р. Рейгана у Вашингтоні в грудні 1987 р. 20.45 — Співає і танцює молодість. 21.00 — «Час». 21.40 —

— Проектор перебудови. 21.50 — У суботу ввечері. «Світ лизькового театру». Передача 2. 22.40 — Телефільм «Острів загиблих кораблів». У перерві — 23.45 — Новини.

— Проектор перебудови. 21.50 — У суботу ввечері. «Світ лизькового театру». Передача 2. 22.40 — Телефільм «Острів загиблих кораблів». У перерві — 23.45 — Новини.

України 11.20 — Танцювальні ритми. 12.00 — Новини. 12.15 — Худ. фільм із субтитрами. «Яні ж були ми молоді». 13.45 — Солдатські листи. 14.25 — Кіноагонс. Телефільм. 14.30 — Доброго вам здоров'я. 15.00 — Суботні зустрічі. 16.30 — Концерт. 17.00 — Чемпіонат СРСР з футболу. «Динамо» (Київ) — «Металіст». 18.45 — «Скарби музеїв України». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Л. Ніколенко. «Сильські дівчата». Вистава. 20.50 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Худ. фільм «Мій любий ключ». 23.10 —

Вечірній вісник. 23.35 — Мелодії зарубіжної естради. (Співає Рікардо Фолі).

ЦТ (II програма)

8.00 — Гімністика. 8.15 — Програма «Думка». Телеогляд «Перспектива». 9.05 — Здоров'я. 9.50 — У світі права. 10.55 — Перебудова і право. 11.10 — Художник Борис Шербаков. 11.35 — Очевидне — неймовірне. 12.35 — На зустріч XIX Всесоюзній партійній конференції. Сторінки історії. 13.05 — До і після опіночі. 14.50 — «Естафета». Фізкультурно-спортивна програма. 16.20 —

Телефільм «Секретний фарватер». 1 і 2 серії. 18.35 — В гостях у Берліні. К. Сен-Санс. Концерт для віолончелі з оркестром № 1. 19.00 — Футбол. Чемпіонат СРСР. «Спартак» — «Шахтар». 2-й тайм. 19.50 — Грає Е. Моєсквітін (арфа). 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Виступає народна сільська капела «Вільня». 20.30 — Фехтування. Міжнародні змагання. Кубок Вілоруської РСР. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Програма «Думка». К. Вагнер. «Помни себе». Передача 1 і 2.

НЕДІЛЯ

10 КВІТНЯ

ЦТ (I програма)

8.00 — Новини. 8.15 — Ритмічна гімнастика. 9.00 — Кіножурнал «Далекий Схід». 9.15 — Тираж «Спортлото». 9.30 — Вудильник. 10.00 — Служба Радянському Союзу! 11.00 — Ранкова пошта. 11.30 — Клуб мандрівників. 12.30 — Музичний жок. 13.00 — Сільська година. 14.00 — Здоров'я. 14.45 — Телефільм Москва — Восток. 16.05 — На прохання гляда-

ців. Багатосерійний науково-популярний телефільм «Життя на Землі». (Англія). Фільм 6. «Вторгнення на сушу». 17.00 — Сьогодні — День військ протиповітряної оборони країни. Виступ Головнокомандуючого Військами протиповітряної оборони, заступника Міністра оборони СРСР, Героя Радянського Союзу, Героя Соціалістичної Праці генерала армії І. Третяка. 17.15 — Концерт ансамблю пісні і танцю Московського округу ППО. 18.00 — Міжнародна панорама. 18.45 — Мультифільм. 19.15 — Телефільм.

«Щаслива мандрівниця». 1 серія. За участю Софі Лопен. (Італія). 21.00 — «Час». 21.40 — Телефільм «Щаслива мандрівниця». 2 серія. 23.05 — Футбольний огляд.

УТ

9.00 — Новини. 9.10 — Ритмічна гімнастика. 9.40 — Народні таланти. 10.10 — «Урок без дзвоника». 11.10 — Художня панорама. 11.55 — Худ. телефільм «Призовники». 12.50 — Новини. 13.05 — «Пісня силікає друзів». 13.50 —

— Кіноекран ДАІ. Погода. 13.55 — Мультифільм на замовлення. 14.55 — Село і люди. 15.25 — «Ви нам писали». 15.55 — Вистави, вернісажі, Погода. 16.00 — Слава солдатська. 17.00 — Чемпіонат СРСР з хокею. «Сокіл» (Київ) — ЦСКА. 19.15 — Актуальна камера. 19.45 — Концерт. 20.25 — Прем'єра телефільму «Мами, милі мамі». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Фільм балет «Венеціанський маляр». 23.10 — Вечірній вісник.

ЦТ (II програма)

8.00 — На зарядку ставай. 8.15 — Програма «Думка». Радянська поезія. Д. Самойлов. 9.05 — «Ерудит». Науково-популярні фільми. 9.55 — «Портрети». Проділись, очарованьє... 10.40 — Док. фільм «Наше століття». 11.30 — Клуб мандрівників. 12.30 — Наука: теорія, експеримент, практика. 13.00 — «Якщо вам після...». 13.45 — Показують театри країни. «Не спиться ночами». Фільм-вистава. 15.40 — Телефільм «Секрет-

ний фарватер». 3 і 4 серії. 18.00 — Футбол. Чемпіонат СРСР. «Жальгіріс» — «Динамо» (Мінськ). 2-й тайм. 18.45 — «Східний Сибір». Кіножурнал. 19.00 — Телевізійний музичний абонемент. Г. Нейгауз і його учні. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Мотобол. Кубок СРСР. Фінал. 20.40 — Прем'єра фільму концерту «Соло для валторни». 21.00 — «Час». 21.40 — «Дозвольте увійти». «Обіцяю одружитися...». 22.20 — Виступає Фільм-вистава. 23.20 — Чемпіонат СРСР. Жінки. Матч за 1-е місце.

Не розуміє

Поскарживсь Іжаку Ведмідь:
— Я бджіл не можу зрозуміти!
Ще не перебудувались!
Кусються, як і кусались!
Якось до вулика поліз —
Всього кусали аж до сліз.
Коли цьому настане край?...
— А ти їх краще не чіпай.
Тоді б і скажитись не міг —
Вони ж не лізуть у барліг!

Доводиться все знову й знову
Констатувати у журбі:
Є люди — від перебудови
Ждуть вигоди лише собі.

Демагог

Вовк виступає у діброві:
— Багато явищ нездорових
У нашому житті. Страшне!
Оце Козу стрічаю вчора:
Вона від мене метеором
Кудись в кущі, як дремене.
Це так невіжливо, нечемно!!

Борис ЧАМЛАЙ

Хіба, скажіть, мені приємно
Коли від мене все тікає?
Перебудова — річ важка,
Та я вже перебудувався:
З ягнятами учора грався,
До інших звірів не байдужий...
Мораль?
Чинів багато дуже
Вважає: перебудуватись —
Це в демократію погратись.
м. Кіровоград.

Гайворончання В. Сно-
пейса, надіславши крос-
ворда, не підозрювала,
що для багатьох читачів
«МК» так і залишиться
таємницею, зокрема, при-
звичайно автора оперети на
мотивах твору Шоу.
Марко прочекавши май-
же 3 місяці, ми вже в
суто джентльменських
мірнувань друкуємо пра-
вилки!

ВІДПОВІДІ
НА КРОСВОРД
В. СКОЦЕЛЯС,
ВМІЩЕНІЙ В «МК»
ЗА 16 СІЧНЯ

ПО ГОРИЗОНТАЛІ:
2. Стопа. 4. Міра. 8. Орт.
10. Рза. 11. Олександр.
13. Онір. 14. Опал. 16. Ко-
лобок. 20. Лузга. 22. Ес-
тет. 24. Нівелір. 25. 16.
26. На. 28. Мінарет.
31. Морфі. 32. Агрус.
33. Спарден. 35. Колі.
37. Стос. 40. Ясапаті.
44. Кеа. 45. Ода. 46. Кро-
на. 47. Тріер.
ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Лоу.
2. Степ. 3. Пал. 5. Інд.
6. Арна. 7. Нап. 9. Бамо.
11. Оркан. 12. Ронер.
15. Алі. 17. «Лівенка».
18. Болград. 19. Ату.
21. Зібер. 23. Танір.
27. Ему. 28. Міся. 29. Так-
сі. 30. Ост. 34. Рапс.
36. Опак. 38. «Орор».
39. Юна. 41. Сен. 42. Тор.
43. Кат.

Відповіді на кросворд

«НАРОДНІ МУЗИЧНІ
ІНСТРУМЕНТИ»,
вміщений в «МК»
за 19 березня ц. р.

1. Тар. 2. Зурна. 3. Флу-
ер. 4. Домра. 5. Рубоб.
6. Гіджак. 7. Дутар.
8. Сарв.
По вертикалі прочи-
таємо — трембіта.

МАЛЬОВАНІ
КАЛАМБУРИ

Графічні каламбури
першим придумав угор-
ський художник, спіро-
бітник гумористичного
журналу «Лудаш Маті»
Далмаш Дан. Незначні
зміни малюнка однієї чи
 кількох букв, заміна
букви іншим-небудь зна-
ком — і ми розуміємо
дотепний натяк худож-
ника.

Пропоную читачам
включитись у гру: на-
діслати свої варіанти
каламбурів. На мою дум-
ку, від цього сторінка
«На дозвілі» стане ще
цікавішою.

Сьогодні пропоную ва-
шій увазі малюнки-ка-
ламбури.

М. СЬОМІНА.
м. Кіровоград.

ЗНИЩЕННЯ

«Громадянин прокурор!»

Вважаю своїм обов'язком повідомити
вас про те, що Дудкін Дмитро Микола-
йович, 1950 року народження, працює
завідуючим кафедрою вищої математи-
ки, одружений, зріст 180 см, вага 82 кг,
брюнет, розмір взуття — 43 («Саламан-
др»), трикімнатна квартира (вул. Радян-
ська, буд. 5, кв. 12), гарнітур «Калинка»,
спальня «Бастей», магнітофон «Шарп»,
телевізор «Електрон», щось бере від
студентів та їхніх батьків. Прошу пере-
верити.

20.02.1985. Від обурення й патріотиз-
му підпису не ставлю.

«Громадянин прокурор!»

Додатково до сигналу від 20.02.1985
повідомляю, що Дудкін Дмитро Мико-
лайович, 1950 року народження, заві-
дує кафедрою вищої математики,
зріст 178 см, вага 71 кг, брюнет із слаб-
ко помітною сивиною на скронях, роз-
мір взуття 42,5, трикімнатна квартира
(вул. Радянська, буд. 5, кв. 12), гарнітур
«Калинка», спальня «Бастей», магнітофон
«Шарп», (був проданий через комісій-
ний магазин підозріло дешево), телеві-
зор «Електрон», продовжує щось брати
від студентів та їхніх батьків. Перевірте,
не помились.

18.08.1985. Обурений до глибокого па-
тріотизму.

«Громадянин прокурор!»

Повідомляю Вам додатково до моїх
вих. №№ від 20.02 та 18.08.1985, що
Дудкін Дмитро Миколайович поводить
себе підозріло, особливо після перехо-
ду з посади завідувача кафедрою ви-
щої математики на посаду асистента.
Дудкін розлучився з дружиною (вва-
жаю — фіктивно), змінив зріст (172 см)
та вагу (62 кг), згорбився, трохи припе-
дає на ліву ногу, почав носити окуляри,
напустив під очі синці, підфарбовує во-
лосся до кольору сивини, розмір взуття
41-й («Скориход»), продав «Калинку»,
«Бастей» і «Електрон» (придбав розкла-

НЕВДАЛИЙ ФІНАЛ

Засмутився Кость Крадій, ходить, ніби хмара:
Вже не можна в комбінаті взяти що-небудь даром.
Ні ратички, ні гомілки. (Як раніш, бувало),
Ані м'яса, ні печінки, ані шматка сала.
Стережуть вночі і вдень сторожі-вахтери
Всі тини, всі перелазні і прохідні двері.
Ходить Кость сам не свій, вже й не спить ночами:
Як то так — іти з роботи з пустими руками?
Кость дуже добре знав: зловлять — буде круто.
Не зважаючи на це, взявся ризикнути.
Обкрутив, мов мотузком, лузо ковбасою
І сміливо напрямки йде до прохідної.
Претягся прямо до воріт, руками махає:
Мовляв, гляньте сторожі — нічого немає.
Тільки він на прохідній ступив на порога,
Як ковбаса та на зло — теп йому під ноги.
Біля ніг його лежить, гадюкою в'ється.
Сторож бачить отакі і вуса сміється...
А який тому фінал, кожен мусить знати:
Обійшлася ковбаса Кості в дві зарплати.

Віктор ЧОРНОГОР.

с. Нова Прага,
Олександрійський район.

дачку і транзисторний радіоприймач з
короткими хвилями), переселився до
однокімнатної квартири (вул. Лісна,
буд. 8, кв. 6). Дуже хитрий, як шпигун,
але й у такому скорохідно-згорбленому
вигляді продовжує щось брати у сту-
дентів і їхніх батьків.
31.12.1985. Патріотично обурений без
підпису.

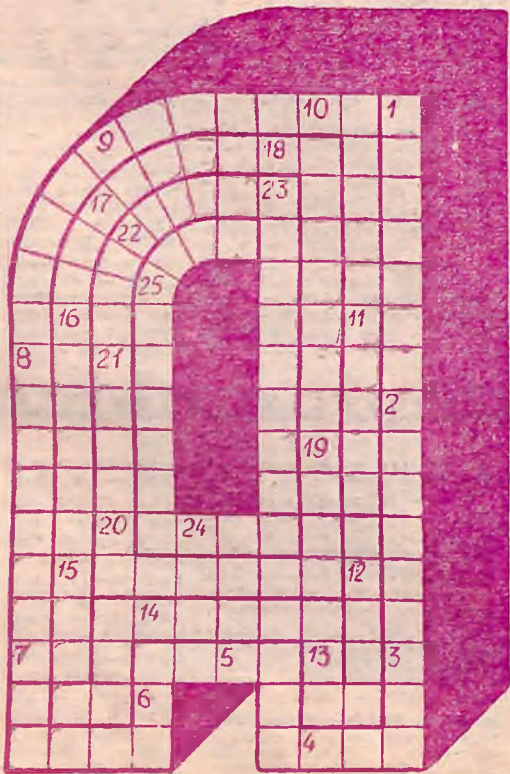
«Громадянин прокурор!»

Повідомляю, що Дудкін Дмитро Ми-
колайович, продавши розкладку, ра-
діоприймач та однокімнатну квартиру,
помер. Гадаю, що в цьому винен Кликов
Микола Іванович, завідувач кафедрою
фізики, 1948 року народження, одруже-
ний, троє дітей, зріст 175 см, вага 79 кг,
блондин, розмір взуття 42-й, чотирикім-
натна квартира...
21.02.1986. Патріот.

Листи в прокурора переписав
і подав Сергій БОНДАРЕВ.

Чайнворд «А»

1. Богиня кохання 1 2. Розділ математики.
вроди у древніх греків. 3. Рослива родина ама-

рилових. 4. Місто в
Краснодарському краї.
5. Музичний інструмент.
6. Римський полково-
дець, сподвижник Ав-
густа. 7. Зірковидна
крива в геометрії. 8. При-
стрій, що випромінює
або приймає радіохвилі.
9. Вказівка на місцепе-
ребування установи.
10. Славень родини дель-
фінових. 11. Штат у
США. 12. Система умов-
них знаків. 13. Голланд-
ський філософ-раціона-
ліст XVII століття. 14. Рі-
ка в Південній Америці.
15. Український радян-
ський хірург, заслужений
лікар УРСР. 16. Криволі-
нійне перекриття прорі-
зів у стіні. 17. Народна
республіка в Африці.
18. Газова оболонка, що
оточує Землю. 19. Укра-
їнський науково-техніч-
ний журнал. 20. Літера
грецького алфавіту.
21. Рибя родина оселед-
цевих. 22. Богиня ран-
кової зорі у римлян.
23. Мистецтво створення
будинків, споруд. 24. Ві-
дома українська гім-
настка. 25. Столиця За-
хідного Самоа.

Склав В. МАНОЙЛЕНКО.

ЩО? ДЕ? КОЛИ?

Черговий тур конкурсу ерудитів виявився
найскладнішим — жоден учасник не набрав
максимально можливої кількості очок. Зате
були правильні варіанти відповідей, не пере-
бачені авторами питань. У результаті в
змаганні з'явився одноосібний лідер —
В. Нечипоренко зі Знаменки — 22 очка. Слі-
дом йдуть Е. Володимирська, О. Кулішова,
С. Колесніков (Кіровоград) — 21, І. Бляшук
(Вільшанка), В. Манойленко (Кіровоград) —
20, І. Черноіван, В. Леня, П. Побережний (Кі-
ровоград) — 19, О. Форостяний (Світло-
водськ) — 18, О. Безп'яток (Устимівка),
О. Рябошапка (Знаменка) — 17.

ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ
ЧЕТВЕРТОГО ТУРУ

1. Край Світу. Так зветься мис на острові
Шинотан (Курильський архіпелаг, СРСР).
2. Радіальні нитки павутини павук ро-
бить сухими, по них і рухається, а концен-
тричні — липкими, в них і потрапляє здо-
бич.

3. На урочистому закритті Олімпіади в
Хельсінкі (1952 р.) тодішній президент Мін-
народного олімпійського комітету З. Едстрем
забув згідно з хартією оголосити ігри за-
критими.

ЗАПИТАННЯ П'ЯТОГО ТУРУ

1. Назви яких трьох річок на території
СРСР складаються з однієї букви?

Надіслав О. БЕЗП'ЯТОК.

2. Марс. Про нього ми чули, читали. А як
там побувати?

Надіслав О. БІЛЬЧИЧ.

3. Черемха (північна рослина) і мигдаль
(південна) ростуть у далеких одна від од-
ної кліматичних зонах. А в якій європей-
ській столиці й чому вони починають одно-
часно цвісти поряд?

Надіслав І. БЛЯШУК.

Нагадаємо: цей тур останній. Шукаючи
відповіді, подумайте, як організувати на-
ступний турнір допитливих. Кросворди бу-
ли, вікторина була... Що далі? Пропонуйте.

сцена
екран
арена

★ Знаменита фраза Л.
Толстого про те, що всі
щасливі сім'ї схожі між со-
бою, а кожна нещасна сім'я
нещасна по-своєму, не має
прямого відношення до
«Крейцерової сонати». І
все ж, тому, хто захоче пе-
реглянути фільм Михайла
Швейцера, знятий за цим
твором геніального письмен-
ника, напевне, прига-
даються саме ті рядки.

Отже, запрошуємо вас у
суботній кіноклуб бібліоте-
ки імені Крупської, сьогодні,
2 квітня о 18 год. 40 хв.
У фільмі М. Швейцера
«Крейцера соната» ви зу-
стрінетесь з відомим акто-
ром О. Янковським. Його
партнерка — молода актри-
са І. Селезнява.

★ 8, 9, 10 квітня у місь-
кому будинку культури
імені Компаніїча відбу-
ться обласний огляд
курс дискотек. Молодь міс-
та, яка хоче переконатися,
що клуби наші «не сплять»
на трояндах, просимо за-
вітати до нас 8 квітня о 13
годині, 9 і 10 квітня — о 10
годині.

Редактор
Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

«Молодой коммунар» —
орган Кіровоградського
обласного комітету
ЛКСМ України.

На українському мові.

НАША АДРЕСА:

316050, МПС,
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 2-54-26;
заступника редактора — 2-22-26;
відповідального секретаря
2-27-65; відділів: комуністично-
го виховання — 4-66-79, 4-64-21;
комсомольського життя та еко-
номіки — 2-04-84; учнівської
молоді і соціальних проблем —
2-59-82; фотолaboratorії —
4-94-94; оголошень — 4-28-86;
коректорської — 3-61-83.

Газета виходить щосуботи.

Друкарня імені Г. М. Димитрова
видавництва
«Кіровоградська правда»
Кіровоградського обласного
Компартії України.
м. Кіровоград, вул. Гліни, 2.

ВН 07229. Індекс 61109.
Зам. № 146. Тираж 57 000.

Над номером працювали:
складач машинного набору — М. Мужиковський,
складачі вручну — Л. Ур-
салецько, Н. Старостіна,
коректори — Л. Коваленко,
Л. Сердюченко,
цілюграф — О. Шинотан,
на друкарні — В. Чистяков,
А. Озернянський, М. Янко-
вич, відповідальний чер-
говий — П. Селецький.